

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

हार्दिक आभार

मलाई नेपाली कांग्रेसको केन्द्रीय सदस्य पदमा निर्वाचित गराउनु हुने सम्पूर्ण महाधिवेशन प्रतिनिधि ज्यूहरू, महासमिति सदस्य ज्यूहरू, जिल्ला तथा क्षेत्रीय सभापति ज्यूहरू एवं सम्पूर्ण शुभचिन्तक तथा सहयोगीहरूमा हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। आगामी दिनमा पूर्ण निष्ठा, इमानदारिता र लगनशीलताका साथ उक्त जिम्मेवारी पूरा गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछु। जय नेपाल!

गणेश लामा
केन्द्रीय सदस्य
नेपाली कांग्रेस

नागरिक निगरानी

मासिक

वर्ष १०, अङ्क ६, पौष २०७८

Nagarik Nigarani Monthly

उत्साह

लोकतन्त्र एकता

नेपाली कांग्रेस

समाजवाद...

रूपान्तरण

मेरो राजनीतिक जीवन
जनताको सेवामा समर्पित

विकास र वहश

नेपालमा कृषिको आधुनिकीकरण र किसानको हित

जिप छिरिङ लामाको राजनीतिक यात्रा

The stopped spiritual development in the Western culture

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

मलाई नेपाली कांग्रेसको केन्द्रीय सदस्य पदमा निर्वाचित गराउनु हुने सम्पूर्ण महाधिवेशन प्रतिनिधि ज्यूहरू, महासमिति सदस्य ज्यूहरू, जिल्ला तथा क्षेत्रीय सभापति ज्यूहरू एवं सम्पूर्ण शुभचिन्तक तथा सहयोगीहरूमा हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।
आगामी दिनमा पूर्ण निष्ठा, इमानदारिता र लगनशीलताका साथ उक्त जिम्मेवारी पूरा गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछु। जय नेपाल!

अम्बिका बस्नेत
केन्द्रीय सदस्य
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ को अधिवेशनबाट सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित क्षेत्रीय समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल!

सन्तोष चालिसे
क्षेत्रीय सभापति
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

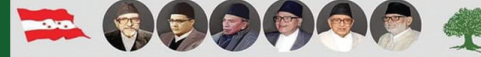
नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको नगर अधिवेशनबाट सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित नगर समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल!

कुमार लामा
नगर सभापति
गोकर्णेश्वर नगर समिति
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ प्रदेश (ख) सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित प्रदेश समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

विमल ठकुरी
प्रदेश सभा (ख) सभापति
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

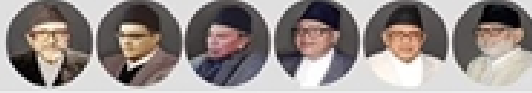
हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ प्रदेश (क) सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित प्रदेश समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

श्रीराम चालिसे (राज)
प्रदेश सभा (क) सभापति
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ को अधिवेशनमा मलाई सचिवको प्रत्यासीको रूपमा प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित क्षेत्रीय समितिका पदाधिकारी तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

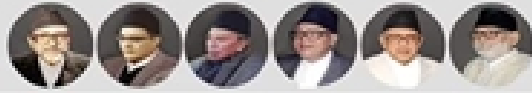
जय नेपाल!

मनोज कुमार ढुंगाना

क्षेत्रीय सचिवका प्रत्यासी
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

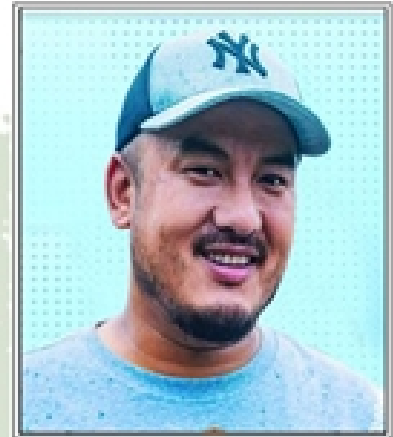

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत इकाई देखि केन्द्रसम्मको अधिवेशनबाट निर्वाचित हुनु भएका सम्पूर्ण पदाधिकारी लगायत समिति सदस्य तथा प्रतिनिधिहरूलाई हार्दिक बधाई व्यक्त गर्दै सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल!

फुसर्डि लामा

केन्द्रीय सदस्य
नेपाल लोकतान्त्रिक खेलकुद संघ
नेपाली कांग्रेस

मूल्य रु. १०/-

का.लि.प्र.का.व.नं. १११/०६७/०६८

नागरिक निगरानी
राष्ट्रिय मासिक

वर्ष १०, अंक ६, पौष २०७८

संरक्षक

(आनी) गिमसुवा गुरुङ
लाडटाङ्ग मिडिया प्रा.लि.का लागि

प्रकाशक/सम्पादक

रविराज रिमाल

प्रबन्ध निर्देशक

आशिष लामा

सम्पादका

सुविज गुरुङ

यज्ञ राज भट्ट

व्यवस्थापक

रिता यसमाली मगर

कार्यालय

बीडु-६, काठमाडौं

सम्पर्क कार्यालय

सिनामंगल, काठमाडौं

सम्पर्क नं. ९८४१०७१४५०

मुद्रण : हारती अफसेट प्रेस,

बागबजार

४२७७२७२

नागरिक निगरानी

हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस् :

- कुनै सल्लाह, सुझाव, प्रतिक्रिया भएमा,
- लेख, रचना, समाचार, व्यवसायिक विज्ञापन प्रकाशन गर्नु परेमा, ग्राहक बन्नु परेमा,
- सम्पर्क नं. ९८४१०७१४५०
E-mail: nagariknigaranee@gmail.com

महाधिवेशनको सरगर्मी र दीर्घकालिन राजनीतिक प्रभाव

काठमाडौं । गत २ महिना नेपालको राजनीतिमा महत्वपूर्ण रह्यो । अवका आगामी महिनाहरूमा स्थानीय चुनाव लगायतको सन्निकटताले राजनीतिक बहसको पारो बढाउने पनि निश्चित छ । दुई महिना यता नेकपा (एमाले), नेपाली कांग्रेस र राष्ट्रपाले आफ्नो राष्ट्रिय महाधिवेशन सम्पन्न गरेका छन् । पुष महिनामा नेकपा (माओवादी केन्द्र) को राष्ट्रिय सम्मेलन हुँदैछ ।

यो वर्षको मंसिर महिना नेपालका प्रमुख राजनीतिक दलहरूका निम्ति महाधिवेशन तथा राष्ट्रिय सम्मेलनको महिना परिणत भएको थियो । सांठानिक निर्वाचनहरू समयमै सम्पन्न भइरहेका कारण निर्धारित मितिमा पार्टीको महाधिवेशन सफलतापूर्वक सम्पन्न हुने अपेक्षा गर्न सकिन्छ । सत्ताधारीदलको एक प्रमुखघटक नेकपा माओवादी केन्द्र पनि आफ्नो राष्ट्रिय सम्मेलनको तैयारी जुटेको छ । राष्ट्रिय सम्मेलन पनि एक विशिष्टमकले महाधिवेशन नै हो ।

मधेशवादी राजनीतिक दलहरू पाँच वर्ष पूरा हुनुभन्दा अघि नै विभाजित भइहाल्छन् । नयाँ तरिकाले एकीकरण गर्छन् र फेरि विभाजित भइहाल्छन् । मधेशवादी दललाई पार्टीको नामकरण र नेतृत्वको स्थापित्व जबसम्म प्राप्त हुनेछैन, तबसम्म यो महाधिवेशनको तैयारीमा जुटने छैन । मंसिर महिना सम्ममा सम्पन्न महाधिवेशनहरूमा सत्ताधारी नेपाली कांग्रेस भित्र नेतृत्वको विषयलाई लिएर न्यायक मत मतान्तर रहेको थियो र अन्य दलहरूमा भने वर्तमान नेतृत्वले नै निरन्तरता पाइरहने निश्चित थियो ।

देशको सबैभन्दा पुरानो एवं ठूलो लोकतान्त्रिक दल नेपाली कांग्रेसको महाधिवेशनतिर देश विदेशको आँखा केन्द्रित रहेको थियो । त्यसै अनुसार कांग्रेसको केन्द्रीय महाधिवेशन प्रतिस्पर्धात्मक रह्यो । सभापतिको उम्मेदवार ४ जना थिए । रूपान्तरणको नारा दिई सभापति वैद्यको विकल्प सोच्नेहरूले साभ्ना उम्मेदवार दिन सकेनन् । फलस्वरूप सभापतिमा पुनःवैद्य विजयी भए । प्यानल अनुसार चुनावी प्रतिस्पर्धा देखिए पनि महामन्त्रीमा इतर समुहबाट युवा नेता गगन थापा र विश्वप्रकाश शर्मा विजयी भए । केन्द्रीय समितिमा युवा सहितका नयाँ अनुहारहरूले टाउँ पाएका छन् ।

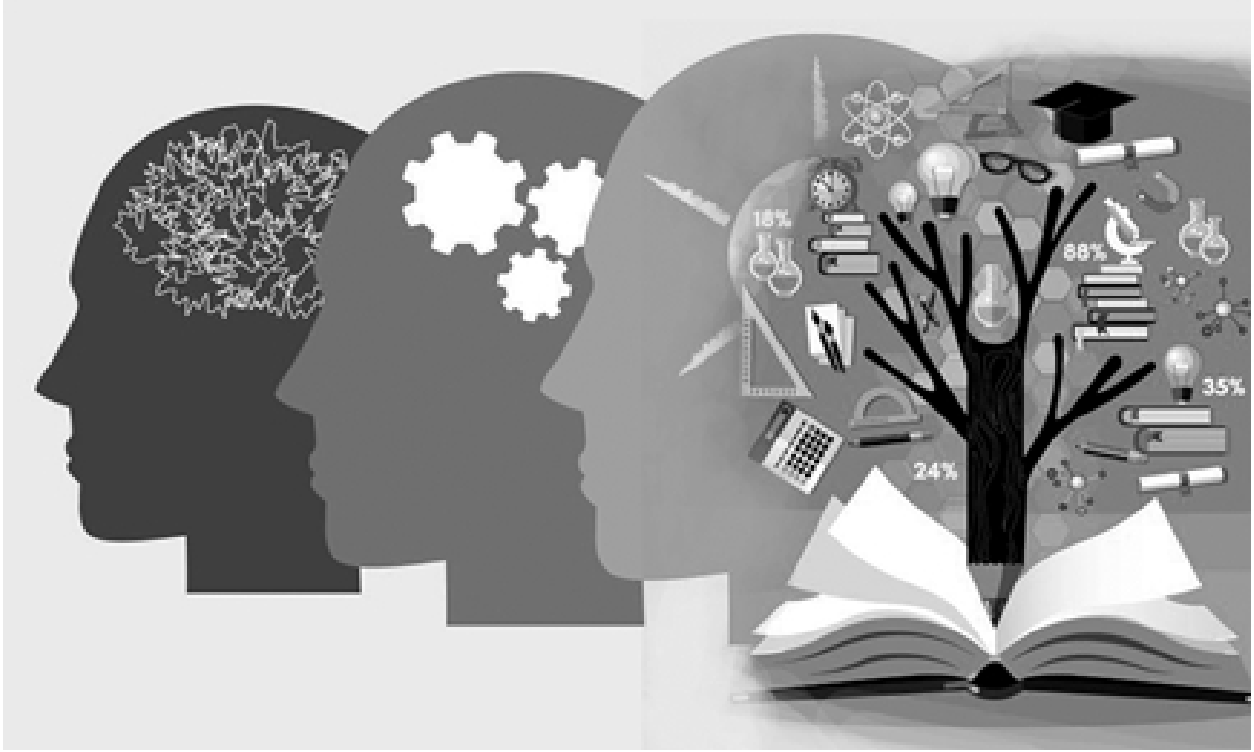
कांग्रेसको आन्तरिक प्रतिस्पर्धामा लोकतान्त्रिक अधिकारको उपयोग प्रतिनिधिले गर्न पाएको देखिन्छ । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रमा जनवादी केन्द्रीयता लाउने प्रयास भएको देखिएको छ । त्यस्तै राष्ट्रपाले केन्द्रीय समिति कक्षा प्रतिस्पर्धाको बीचबाटै आयो । समझमा यस वर्ष नेपाली राजनीतिमा दलहरूको आन्तरिक नेतृत्व चयनमा पहिले भन्दा फरक पनि र केही नयाँ अभ्यास पनि भएको छ । त्यसले आगामी स्थानीय देखि केन्द्रीय तहसम्मको निर्वाचनमाप्रभाव पार्ने निश्चित छ ।

कांग्रेस र राष्ट्रपाले नेतृत्वको लागि कक्षा आन्तरिक प्रतिस्पर्धा गरे । एमाले र माओवादी केन्द्रमा शिर्षस्थ नेताको सटनपटन हावि देखियो । यसले पार्टीको जीवनमा पक्के प्रभाव पार्नेछ । सुचना र सञ्चारको आजको युगमा नेपाली मतदाताहरूले महत्वपूर्ण अवसर पाएका छन् कि सिद्धान्त, व्यवहार, विधि पद्धतिमा आधारित राजनीति के हो ? त्यसको चर्चा आम जनस्तरसम्म पुगेको छ । यसको प्रभाव आगामी चुनावमा देखिने छ किनभने नेपालीहरूको राजनीतिक सुझबुझ बढीरहेको छ भने आमसञ्चार देखि सामाजिक सञ्जालसम्म आम युवावर्गले देशको राजनीतिको बारेमा आफ्नो प्रष्ट धारणा राखिरहेको छ ।

अहिले संविधानिक बाध्यताका कारण पनि देशका राजनीतिक दलहरू महाधिवेशन गर्न बाध्य भएका छन् । महाधिवेशनबाट लोकतान्त्रिक अभ्यास पनि बढाइलव्छ र नेतृत्वको परिवर्तन अथवा नवीकरण पनि । लोकतन्त्रको कृत्रिम अभ्यासले न त पार्टी संगठन, न त देशको राजनीतिलाई नै लाम पुर्‍याउनुपर्नेछ ।

जनताको प्रत्यक्ष हितसँग सम्बन्धित विषयलाई महाधिवेशन पछि नयाँ नेतृत्वले कसरी काम गर्दै रह्यो त्यो हेर्न नेपाली जनता उत्सुक छन् । महाधिवेशनको यि केही महिनाले आम जनतामा राजनीतिक बहस र सुझबुझ बढाउने छ । तर त्यसको प्रभाव जनस्तरमा के पछि आगामी तीन स्तरको चुनावको परिणामले बताउला ।

विकास र बृहत्

नेपालमा विकासको बृहत् राजनीतिक वृत्तमा खुम्चिएको छ । विकास जनताको लागि हो तर जसका लागि विकास चाहिएको हो । त्यो वर्ग विकासको अवधारणा, प्रक्रिया र परिणालीलाई व्यवस्थित रूपमा लेखाजोखा गर्ने सामर्थ्य राख्दैन वा जानकारीको अभावमा विकासको बृहत् आम जनताको पहुँचबाट टाढा रहेको छ ।

वास्तवमाराज्यकोष जनताको खुन पसिना हो । त्यसको खर्चको पहिलो अधिकार जनताले राख्छ । जनताले तिरेको करबाट राज्यकोष बन्ने हो र त्यसै राज्यकोषबाट जनताको विकासको योजना बन्ने हो । जन चाहना अनुसार चल्ने व्यवस्थालाई लोकतन्त्र भनिएको हो जनताको पैसा खर्च गर्ने व्यवस्थापकीय पाटो भनेको राज्य व्यवस्थाको हो । राज्य वा सरकारले जनताको आवश्यकता पहिचानका आधारमा राज्यकोषको संरक्षण र पारदर्शी वितरण प्रणाली मार्फत खर्चको विधि विधान कार्यान्वयन गर्ने हो । जनताले चुनेका जनप्रतिनिधि त्यसको निति निर्माता हुन् । व्यवस्थापन कार्यान्वयनको परिपाटिमा राज्य मातहतका कर्मचारी प्रशासनको जिम्मेवारी हुनुपर्दछ ।

तर नेपालमा जिम्मेवार प्रशासन छैन । प्रशासन छ

पौष २०७८

तर राजनीतिले गाँजिएको छ । यसले जनताको आवश्यकता अनुसार काम गर्न सक्दैन । प्रशासन केही नेताको चाहनामा बग्नु पर्ने अवस्था जबरजस्ती सिर्जना भएको छ । देशमा विकास भएन भन्ने गुनासो चारैतिर सुनिन्छ । राम्रो व्यवस्थाको अभावमा देश नबनेको हो भन्दै राज्य व्यवस्था पनि पटक पटक फेरियो तर जनताको अवस्था फेरिएको छैन । व्यवस्था फेरिएर मात्र कहाँ विकास हुँदो रहेछ र ? यहाँ त व्यवस्थासँगै जनता जनार्दन मान्ने संस्कारको विकास नभएसम्म अवस्था जहाँको त्यही हुन्छन् । विकासको कुरा उठ्ने वित्तिकै हामीमा एउटा तरंग उठ्छ । हामी आजभोली प्रत्येक दिनजसो विकासका लागि छलफल गर्छौं । वादविवाद, बृहत् र विमर्श पनि गरेका हुन्छौं ।

विकासको सर्वमान्य परिभाषा छैन । यो परिवर्तनशील भएकाले अनेकौं आवश्यकता र परिस्थिति अनुसार विकासको मान्यतामा पनि फेरबदल आइरहन्छ । आज पनि हामीबीच विकास सरकारले गरिदिने र जनताले माग्ने चीज हो भन्ने हाम्रो बुझाइ छ । यो बुझाइले के देखाउँछ भने, कोही दाता अर्थात (मालिक) का रूपमा त कोही माग गर्ने वा याचक अर्थात (दास) का रूपमा हेरिने हाम्रो अवस्था विद्यमान

जागरिक जिगराजी ३

छ । सिधा अर्थमा भन्दा जनमतबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि जनसेवक हुन् भन्ने मान्यता त्यतिबेला च्युत भयो कि, जब जनप्रतिनिधिका रूपमा जनप्रतिनिधि निर्वाचित हुन्छन् । उनीहरू मालिक भएको अभिमत प्रकट गरेर त्यो ओहोदामा पुन्याइदिने जनता दास । यो कस्तो विडम्बना ।

यो निकै दयनीय परिणति हो । जो निर्माणकर्ता हो त्यसलाई भिखारी बनाएर, निर्माणकर्ताको मतदानबाट आएका व्यक्ति विशेषहरू मालिक बन्ने प्रथा कुनै पनि लोकतान्त्रिक विधि मूल्य मान्यता राख्न सक्दैन । जहिलेसम्म जनता मालिक हुन पाउँदैनन् र जनप्रतिनिधि जनताका सेवक हुँदैनन् तबसम्म यो संस्कार र परिपाटिबाट देशको विकास हुँदैन । तिनै शासकहरूको मनमर्जिले राज्यकोष दुरुपयोग भइरहन्छ । यथार्थ त मालिक जनता हुन् दास जनप्रतिनिधि नै हुनुपर्दछ । उनीहरू मालिक बन्न जनताले मत दिएका पनि होईनन् । जनमतको अवमूल्यन गर्नेहरू जनप्रतिनिधिका हैसियत पात्र पनि होईनन् र हुँदैनन् । सचेत जनता यति जान्दछन् । हामीले चुनेर बनाएका प्रतिनिधि हामीलाई नमस्कार गर्ने परिपाटि र संस्कार नभएसम्म हामी दासका आधारमा उनीहरूलाई नमस्कार गर्नुको औचित्य छैन । जनमतको मानमर्दन नगर्नेहरूलाई हामी जनताले मानमर्दन गर्ने पर्ने कही कुनै ठाउँमा लिखित कानून छैन । यदी उनीहरू त्यस्तो कानून बनाउँछन भने त्यो जनमतको बर्खिलाप छ त्यो मान्य हुनै सक्दैन ।

संस्कार र संस्कृति बिनाको विकास बहसमा आज हामी छौं । नीति, शीति र रीति मिच्ने ठाउँमा बसेर हामीले गरिरहेको देशको विकास बहस बेकारको हो । पहिला जनमतको कदर र जनताको आवश्यकता पहिचानमुखी विकास नीति बन्नु पर्छ अनी बल्ल हामी विकास निर्माणमा जनसहभागिता सहतिको नीतिगत खाकामा सहमत हुन सक्दछौं । कसैको निगाह भयो भने विकास हुने, कसैले उपेक्षा गर्‍यो भने विकास नहुने अवस्था जो आज छ । कहाँ के विकास गर्ने भन्ने हाश्रो एकीकृत योजना आज हामीकहाँ छैन । हिजो देशमा अस्थिर सरकार भएको कारण देखाइयो जस्तै विकास भएन भनेर हल्ला पिटियो । २०औं वर्षसम्म स्थानीय निकाय खाली भयो । राजनैतिक मोलाहिजाको परिपाटिमा देश चल्‍यो । राज्यकोषको अनुगमन नहुँदा भ्रष्टचार बढ्यो, सदाचारको धरज्जी उडाइयो । त्यस विषयलाई लिएर प्रचारका लागि विकास बजेटको सदुपयोग भएन भनियो । आज देशमा स्थानीय सरकार पनि छ, प्रदेश र संघीय सरकारको ढाँचामा देश चलेको छ । भट्ट हेर्दा

व्यवस्था फेरिएको जस्तो देखिन्छ । आम नागरिकमा यही भनिएको छ । कसैलाई हो जस्तो पनि लाग्ला । केन्द्रको अधिकार स्थानीय तहसम्म आएको पनि भन्ने गरिन्छ । हिजोको जस्तो अवस्था परिपाटि बदलियो भनेर हो-हल्ला पनि बेस्सरी भएका छन् । मूलतः विकृतिजन्य संस्कार र परिपाटि हामीमाभक्त जस्ताका तस्तै छन् जो हिजो थियो । हिजो राज्यकोषमा राजनैतिक मोलाहिजा गर्नेहरू जनप्रतिनिधिका नाममा आएका छन् । जनतालाई मत माग्दा पानीको धारो बनाईदिन्छु भन्नेहरू त्यही धारो कमशाल बनाएर राज्यकोषमा लामो हात गर्दैछन् । विजुली, पानी, औषधि, सडक, पुल पुलसा, बालबच्चा पढ्ने स्कूल, स्वास्थ्यचौकी, सुरक्षा प्रबन्धका लागि सेक्युरिटि, संस्कार रिति थिति अनुसार मठ मन्दिर, सामुदायिक भवन, खेलमैदान, यातायात सेवा प्रदान गर्छु, मलाई मतदान गर्नुस्, भन्नेहरूको चर्तिकला आज इलासमुखी बनेको यथार्थता छ । राज्यकोष जनताको पसिना हो । त्यसको निर्माताका पेटमा लात हानेर त्यो बजेट अपचलनमा लागेका जनप्रतिनिधिबाट जनता के आसा भरोसा गर्न सक्लान? सुन्दा अकल्पनीय लाग्छ, विषय विडम्बनापूर्ण छ ।

आज देश विधिको शासनमा चलेको भए यो देश बनाउने लाखौं युवाहरू आफ्नो देश निर्माणमा हुन्थे । राज्यको नीतिगत व्यवस्था पारदर्शी र शासनयुक्त प्रणालीको व्यवस्थापन गरिएको भए आजपनि दैनिकजस्तो १८ सय युवाहरू विदेशिने थिएनन् । प्रशस्त रोजगारीको सम्भावना यही छ । सरकारी नीति र सहयोगको आवश्यकता थियो । देशको मुद्रा निर्यात भइरहेको छ र विदेशी सामान आयात भइरहेको छ । कृषिका लागि हामीसँग जनशक्ति छैन, अन्न, तरकारी, फलफूल र मासुजन्य पदार्थ प्रशस्त आयात हुँदछ र हामी जमिन बाँधौं छ । अपार जलसम्पदा बगेर खेर गइराखेको छ । एक वर्षमा २ लाख युवाहरूलाई काम हेरेर १ लाख ऋण बिनाधितो उपलब्ध गराएको भए १० वर्षमा २० लाख युवाहरूले रोजगारी सिर्जना गर्न सक्थे र उनीहरूले एकजना मान सहयोगी राखे पनि ४० लाख युवाहरू रोजगारीमा हुन्थे । देश आत्मनिर्भरताको मार्गमा अघि बढ्थ्यो ।

हामी जनता विकास भनेर काकाकुल जस्तै भएका छौं, विकासका सम्भावना त्यसै खेर गएका छन । थोरै धेरै सकलन भएको राज्यकोषमाथि जनताबाटै निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधिका खुलेआम लामो हात गरेको जनताले नदेखेका होईनन् । जनता भद्र छन । लाग्दो हो जनता हप्काएर

विकास गर्नका लागि हामी शिक्षाले मानिसलाई भ्रमप्रति सम्मान भाव राख्न सिकाउनु पर्दछ । आज जति पनि समाज, मुलुक, व्यक्तिहरू माथि उठेका छन् ती सबैको मुख्य कारण भ्रम हो । भ्रम नगरी कोही माथि उर्दैन । मानिसलाई सुन्दरता मन पर्छ, सुन्दर चीज भ्रमबाट निःसृत हुन्छ । विकास गर्ने कुरा गर्छौं तर विकास कसरी हुन्छ भन्ने मार्ग नै पहिल्याउन सकेका छैनौं । विकास कोही कसैले गरिदिने कुरा होइन, जनताको आफ्नो आवश्यकता र पहलकदमीबाट हुने विकास नै साँचो विकास हो ।

मालिक बन्थी भन्नेहरूलाई यो रजाई जीवन्त चल्छ । दुस्ताहल त त्यसवेलासम्म चल्छ जबसम्म निर्धामाथि बलियो भान हुन्छ । निर्धा जनताको नाँगो शरीरमाथि राजनैतिक रंग लगाएर गरिएको पापकर्मले एक दिन तिमीलाई नह्याँदा त्यसवेला तिम्रो चेतले काम गरेछ भने महसुस हुने छ । अपार शक्ति त जनतामा छ म त्यसको दुरुपयोग गरेर नरकमा पुगेछु ।

अनौठा लाग्ने घटनाहरू देख्न पाइएको छ । भद्रा र भक्तिको प्रतिक मन्दिरमा शीर निहराएर बर मान्ने बल्लेको विकास गर्ने नाममा त्यही भगवानको इलानबाट भ्रष्टाचार हुन्छ । लक्ष्मी प्रतिक मान्ने मुलुकका मान्छेहरू कर्मले होईन अधर्मले इच्छा आर्जन गर्ने हिम्मत गर्छन । गरिबका पसिनाबाट आर्जित करबाट खनिएका बाटोमा धनीहरूका मात्र गाडी गुड्छन । गरिब जनतासँग गाडी चढ्ने पैसा छैन । गरीबहरूले काम पाउन सकेका छैनन । जनता सामान्य विरामी पर्दा उपचार गर्ने थातथलो छैन, तिनका मतबाट मन्त्री, सांसद बनेकाहरू जनताकै पैसा खर्चेर विदेश पुगेर उपचार गर्छन । गाउँमा शान्ति सुरक्षाको लागि नजिक प्रहरी कार्यालय छैन, जनप्रतिनिधि भएकाहरू आफ्ना सुरक्षार्थ सेक्युरिटी राख्छन पैसा जनताको खर्च हुन्छ । भोका नाँगा जनताका बालबच्चा पढ्ने स्कूल छैन । बढेको खोला चारपार गर्ने पुल पुलेसा छैनन् । सुत्केरी महिलाले नजिक स्वास्थ्यकर्मी नपाएर अकालमा ज्यान हाल्छन् । यस्तो मुलुकमा जनप्रतिनिधि भएकाहरू विभिन्न ओहोदाका सल्लाहकार राखेर राज्यकोष दुरुपयोग गर्छन । जहाँ जनताको चिचल्ली छ, उनीहरूको पैसा खाएर के सल्लाह दिन्छन ति सल्लाहकारहरू ? बेधित्तको सिमा छैन ।

विकासका लागि एकीकृत योजना हामीसँग हुनु जरुरी छ । सरकारी निकायको बीचमा आपसी समन्वय छैन । विकासका संरचनाहरू हामीसँग तीन तहका छन्, केन्द्र, प्रदेश र गाउँ । यसका अतिरिक्त थुप्रै सरकारी निकायहरू जनतालाई सेवा दिन खडा गरिएका छन् । जे जति सरकारी संयन्त्र र निकायहरू छन् उनीहरूको समन्वय जनतासँग छँदै छैन । छ त केवल तिनै जनप्रतिनिधि र उनका आसपासका

मान्छेहरू अनि केही सिमित टाँठाबाठा मान्छेहरूसँग । जनताका लागि खडा भएका सरकारी संस्थाहरू जबसम्म जनस्तरमा पुग्दैनन् तबसम्म यहाँको विकास र विनियोजित बजेटको सही कार्यान्वयन हुँदैन । कारण जति वर्ष कार्यक्रम ल्याएपनि परिणाम केही आउँदैन । राज्यले कर्मचारी बुढो बनाउने र पढाउने काम भन्दा अरु केही गर्दैन ।

विकास भनेको भौतिक संरचना निर्माण गर्नु हो भन्ने हाम्रो बुझाइ छ । यो बुझाइले मात्र विकासलाई पूर्ण बनाउन सक्दैन । बाटो, पुल, बिजुली, विद्यालय, विश्वविद्यालयलगायतका संरचना बनाउँदैमा पुग्दैन । मानिसहरूलाई सीप, ज्ञान आदिले सुसज्जित पार्नुपर्दछ । प्राकृतिक साधनस्रोतको संरक्षण पनि विकास हो भन्ने हामीले बुझ्न जरुरी छ । विकास गर्नका लागि हाम्रो शिक्षाले मानिसलाई भ्रमप्रति सम्मान भाव राख्न सिकाउनुपर्दछ । आज जति पनि समाज, मुलुक, व्यक्तिहरू माथि उठेका छन् ती सबैको मुख्य कारण भ्रम हो । भ्रम नगरी कोही माथि उर्दैन । मानिसलाई सुन्दरता मन पर्छ, सुन्दर चीज भ्रमबाट निःसृत हुन्छ । विकास गर्ने कुरा गर्छौं तर विकास कसरी हुन्छ भन्ने मार्ग नै पहिल्याउन सकेका छैनौं । विकास कोही कसैले गरिदिने कुरा होइन, जनताको आफ्नो आवश्यकता र पहलकदमीबाट हुने विकास नै साँचो विकास हो । हाम्रो देशमा विकासको आफ्नो मोडेल छैन । विदेशीले जे-जे गर भन्छन त्यही हामी विकासको नाममा गर्दैछौं । उद्योग मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, भौतिक योजना, स्थानीय विकास, सहकारी, कृषि, ऊर्जा, निर्माण, भ्रमलगायतका मन्त्रालयहरूका २० वर्षे योजना एकीकृत योजना हुनुपर्दछ । भाषण गरेर विकास हुन्न । शिक्षा र योजनाको माध्यमले विकास गर्न सकिन्छ । घत्ति जान्ने जनप्रतिनिधि जबसम्म जनताले चुन्न सक्दैनन् तबसम्म यो परिपाटि र संस्कारबाट आएका मान्छेहरूबाट नेपाल फेरिने छोटकौट छैन । जो राज्यकोषमा सामो हात गरेर दैनिक बदनामी भइरहेका हुन्छन् । (राम सुवेदी) ■

कांग्रेस काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३ को सभापतिमा सन्तोष चालिसे

काठमाण्डौ । नेपाली कांग्रेस काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३ को सभापतिमा सन्तोष चालिसे निर्वाचित भएका छन् । क्षेत्रीय अधिवेशनमा भएको निर्वाचनमा गोकर्णेश्वर नगरपालिकाका प्रमुख समेत रहेका चालिसेले २०५ मत पाएका थिए ।

विपी संग्रहालय सुन्दरीजलमा भएको निर्वाचनमा ३९६ मत खसेको थियो । जसमा चालिसेका प्रतिस्पर्धी काठमाण्डौ महानगरपालिका वडा नं ६ का अध्यक्ष दिपेन्द्र लामाले १५९ मत प्राप्त गरेका थिए ।

त्यस्तै नेपाली कांग्रेस काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३ को सचिवमा दिपक रिजाल र भुवन लामा निर्वाचित भएका छन् । सो अधिवेशनमा रिजालले २१३ र लामाले १८५ मत पाएका थिए ।

हरिबोल भण्डारीलाई सबैभन्दा धेरै मत

काठमाण्डौ । नेपाली कांग्रेसका युवा नेता हरिबोल भण्डारीले काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३ बाट नेपाली कांग्रेसको केन्द्रीय महाधिवेशन प्रतिनिधिमा सबैभन्दा धेरै मतप्राप्त गरेका छन् । केन्द्रीय महाधिवेशन प्रतिनिधिमा विजयी भण्डारीले कुल खसेको ३ सय ६६ मतमध्ये २ सय ३८ मत पाएका थिए ।

हरिबोल भण्डारी

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत काभ्रेको जिल्ला अधिवेशनबाट सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक

आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित जिल्ला कार्यसमिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

जय नेपाल !

नेपाली कांग्रेस १४ औं महाधिवेशन

तीर्थ लामा

जिल्ला सभापति

काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला समिति

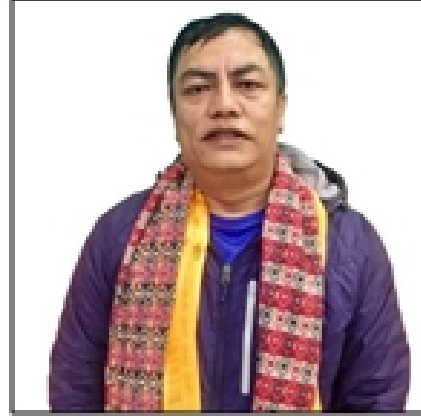
नेपाली कांग्रेस

काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३(ख)को सभापतिमा विमल ठकुरी निर्वाचित

काठमाण्डौ । नेपाली कांग्रेस काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३ प्रदेश सभा (ख) मा विमल ठकुरी विजयी भएका छन् । प्रदेश सभा (ख) को अधिवेशनमा सभापतिमा विजयी बनेका ठकुरीले १२५ मत प्राप्त गरेका थिए भने उनका प्रतिद्वन्दी श्रीकृष्ण थापाले ६४ मत प्राप्त गरेका थिए ।

त्यसैगरि उपसभापतिमा उम्मेदवार रहेका बच्चुराम शर्मा र विकेस श्रेष्ठ विजयी बनेका छन् भने सचिवमा जयराम महत र मुरारी प्रसाद भण्डारी विजयी भएका छन् । त्यस्तै सो अधिवेशनबाट सह सचिवमा इन्दिरा टकाल (बाहाल) र रेखा बस्नेत विजयी बनेका छन् ।

काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३ प्रदेश(क) मा श्रीराम चालिसेको प्यानल विजयी

काठमाण्डौ क्षेत्र नं ३ (क) मा श्रीराम चालिसेको प्यानल विजयी भएको छ । मंसिर ३ गते भएको अधिवेशनमा सभापतिमा विजयी बनेका चालिसेले ७६ मत प्राप्त गरेका थिए भने उनका प्रतिद्वन्दी चन्द्रदीप लामा (काजु) ले ५३ मत प्राप्त गरेका थिए ।

त्यस्तै चालिसेको प्यानलबाट उपसभापतिमा उम्मेदवार रहेका केशव प्रसाद पुडासैनी र पविन भट्ट विजयी भएका छन् भने सचिवमा पनि सोहि प्यानलका ईश्वर पुडासैनी र राजेश थापा विजयी बनेका छन् ।

त्यस्तै सो अधिवेशनबाट सह सचिवमा लक्ष्मी पुडासैनी (दुर्गा) र गंगा लामा विजयी बनेका छन् ।

विश्वभरका नेपालीको खबर
ग्लोबल अन्लाइन खबर www.globalonlinekhabar.com

www.gokarneshworkhabar.com

गोकर्णेश्वर खबर

युवा नेता गणेश लामा कांग्रेस केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित

काठमाडौं । नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत सम्पन्न निर्वाचनबाट नेपाली कांग्रेस काभ्रेका युवा नेता गणेश लामा नेपाली कांग्रेसको केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित भएका छन् । लामा केन्द्रीय सदस्यमा खुलाबाट ३५ जनामा पर्न सफल भई केन्द्रीय सदस्यमा विजयी भएका हुन् ।

खुला तर्फ ३५ सदस्य मध्ये लामा लोकप्रिय १७८२ मत सहित ३० औं स्थानमा निर्वाचित भएका छन् । खुला ३५ सदस्य तर्फ ९९ जनाले उम्मेदवारी दिएका थिए ।

गणेश लामा विजयकुमार गच्छदार नेतृत्वको नेपाल लोकतान्त्रिक फोरम हुँदै कांग्रेसमा स्थापित भएका हुन् ।

काभ्रेबाट प्रदेशसभा सदस्यको उम्मेदवार रहेका लामालाई नेपाल लोकतान्त्रिक फोरम र नेपाली कांग्रेस पार्टी समायोजनका क्रममा केन्द्रीय सदस्य नबने पनि लामा १४ औं महाधिवेशनबाट खुलातर्फ निर्वाचित हुँदै कांग्रेस केन्द्रीय सदस्यमा पहिलोपटक प्रवेश पाएका छन् ।

राष्ट्रियता ! लोकतन्त्र !! समाजवाद !!!

नेपाली कांग्रेस
१४औं महाधिवेशन २०७८

गणेश लामा
केन्द्रीय सदस्य
पदका उम्मेदवार
(खुला तर्फ)

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत काठमाडौं महानगरपालिका ६ बौद्ध इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

जय नेपाल ।

नेपाली कांग्रेस १४ औं महाधिवेशन

विवेक लामा इकाई सभापति

काठमाडौं महानगरपालिका ६ बौद्ध इकाई
नेपाली कांग्रेस

राप्रपालाई शक्तिशाली बनाउने अध्यक्ष लिङ्देनको दावी

काठमाडौं । राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (राप्रपा)का अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले राजसंस्था र हिन्दुराज्य चाहिन्छ भन्ने समुदायलाई समेटेर आगामी छ महिनाभित्र पार्टीलाई शक्तिशाली बनाउने दावी गरेका छन् ।

शनिबार भ्वापाको बितांमोडमा पार्टीको जिल्ला कार्य समितिले आयोजना गरेको बधाई तथा शुभकामना कार्यक्रममा अध्यक्ष लिङ्देनले परिवर्तन र विकास चाहने ठूलो पहि्लको अपेक्षा राप्रपासँग भएको बताउँदै पार्टीलाई आगामी आमनिर्वाचनबाट मुलुककै अग्रणी शक्तिको रूपमा स्थापित गरेर देखाउने दावी गरे ।

कुसीमा बस्ने लोभ र महत्वाकांक्षाले नभएर मुलुकमा परिवर्तन ल्याउने हिम्मत बोकेर पार्टीको अध्यक्ष बनेको बताउँदै उनले राप्रपाले सदन र सडक दुवैबाट आफ्नो भावाज उठाउने र जुन बाटोबाट छिटो उपलब्धी हुन्छ त्यही मार्ग लिने बताए ।

राप्रपाको हालै सम्पन्न महाधिवेशनबाट अध्यक्षमा निर्वाचित भएपछि उनले पहिलोपटक गृह जिल्लामा आएर कार्यकर्तालाई सम्बोधन गरेका हुन् ।

उनले विगतमा कांग्रेस र कम्युनिस्टलाई समेत मिलाएर हिंडेको स्मरण गर्दै पार्टीको आन्तरिक चुनावमा कसले कसलाई भोट दिएको भनेर आफूबाट कसैप्रति पनि पूर्वाग्रह नरख्ने बताए ।

कार्यक्रममा उनीलगायत केन्द्रीय कार्य समिति सदस्य र प्रदेश अध्यक्षसहित प्रदेश कार्य समितिमा निर्वाचित भ्वापाका नेतालाई सम्मान गरिएको थियो ।

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ को अधिवेशनबाट सचिवमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित क्षेत्रीय समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

जय नेपाल !

दीपक रिवाल
क्षेत्रीय सचिव
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

अम्बिका बस्नेतसहित ९ महिला केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित

काठमाडौं। नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशनअन्तर्गत खुला महिला केन्द्रीय सदस्यतर्फ नेपाली कांग्रेसकी प्रभावशाली नेतृ तथा पूर्वमन्त्री अम्बिका बस्नेतसहित ९ जना निर्वाचित भएका छन्। बस्नेतले चौथो स्थानमा २ हजार ३ सय ३९ मत ल्याइन्।

प्रतिनिधिसभा सदस्यसमेत रहेकी डा. डिला संग्रौला पन्तले सर्वाधिक मतल्याएकी छन्। उनले २ हजार ८ सय ८५ मतल्याइन्।

दोस्रो स्थानमा रहेकी कांग्रेस सचेतकपुष्पा भुसालले २ हजार ७ सय १८ मत पाइन्। तेस्रो स्थानमा सभापति

देउवाकी पत्नी डा. आरजू राणा परिन्। उनले २ हजार ५ सय ३६ मतल्याइन्।

दशवरी न्यौपाने २२ सय ५९ मतसहित पाँचौ, सरिता प्रसाई २ हजार ९६ मतसहित छैटौं, रमा कोइराला पौडेल १८ सय ५८ मतसहित सातौं, शुशीला ढकाल आचार्य १८ सय ४ मतसहित आठौं तथा रंगमती शाही १७ सय ८९ मतसहित नवौं भइन्।

वागमती प्रदेश कांग्रेस सभापतिमा ईन्द्र बहादुर बानियाँ

काठमाडौं। नेपाली कांग्रेस वागमती प्रदेशको सभापतिमा संस्थापन पक्षका उम्मेदवार ईन्द्र बहादुर बानियाँ निर्वाचित भएका छन्।

दोस्रो चरणको निर्वाचनमा संस्थापनद्वारा पक्षका उम्मेदवार जगदीश्वरनरसिंह केसीलाई पराजितगरेका हुन्।

बानियाँले १ हजार ८५ मत प्राप्त गरे। केसीले ९ सय २७ मत पाए। यसअघि पहिलो चरणको निर्वाचनमा बानियाँले ९ सय ९२ र केसीले ८ सय ७२ मत ल्याएपछि आज दोस्रो चरणको मतदान भएको थियो।

पहिलो चरणमा तेस्रो भएका उम्मेदवार तथा कांग्रेस नेता कृष्णप्रसाद सिटौला पक्षधरका भीमसेन दास प्रधानले समर्थन गरेका थिए। बानियाँ कांग्रेस मकवानपुरका

सभापतिसमेत हुन्।

सभापति शेरबहादुर देउवानिकट बानियाँ वागमती प्रदेश संसदीय दलका नेतासमेत हुन्।

साहिदता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

मलाई नेपाली कांग्रेसको केन्द्रीय सदस्य पदमा निर्वाचित गराउनु हुने सम्पूर्ण महाधिवेशन प्रतिनिधि ज्यूहरू, महासमिति सदस्य ज्यूहरू, जिल्ला तथा क्षेत्रीय सभापति ज्यूहरू एवं सम्पूर्ण शुभचिन्तक तथा सहयोगीहरूमा हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।
आगामी दिनमा पूर्ण निष्ठा, इमानदारिता र लगनशीलताका साथ उक्त जिम्मेवारी पूरा गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछु। जय नेपाल।

कल्पना चौधरी
केन्द्रीय सदस्य
नेपाली कांग्रेस

सबैको विश्वासको गुन चुनावमा पार्टीलाई जिताएर चुकाउने छु : युवा नेता गणेश लामा

काठमाडौं । नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशनबाट खुला केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित युवा नेता गणेश लामाले कांग्रेसजस्तो लोकतान्त्रिक पार्टीमा प्रतिस्पर्धाबाट निर्वाचित भए पछि जिम्मेवारी बढेको महशुस भएको बताएका छन् ।

उनले आफूले युवाहरूको भावनालाई सम्मान गर्दै र राजनीतिमा युवाहरूलाई समेट्दै कांग्रेसलाई बलियो बनाउन निरन्तर क्रियाशिल भइरहने बताए । उनले अगाडी भने- 'नेपालमा युवा बेरोजगारीको समस्या विकराल छ । युवा स्वरोजगारीता अभिवृद्धिका लागि निरन्तर आवाज उठाउने छु ।'

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशनमा खुला केन्द्रीय सदस्यका लागि प्रतिस्पर्धा गरेका ९९ उम्मेदवारमध्ये लामा १७८२ मतसहित खुलातर्फ ३५ जना केन्द्रीय सदस्यभित्र पर्न सफल भए । उनले ३५ जनामा ३० औं स्थानमा आफूलाई विजयी बनाउन सफल भए । लामा विजय गच्छदारसँगै २०७४ को चुनावअघि फोरम लोकतान्त्रिक पार्टी समायोजन भई कांग्रेसमा आएका थिए । फोरममा केन्द्रीय सदस्य रहेका लामा पाँच वर्षपछि देशकै पुरानो पार्टीको निर्वाचित केन्द्रीय सदस्य बन्न सफल भएका हुन् ।

लामाले देशभरका शुभचिन्तक, साथीभाइ, महाधिवेशन प्रतिनिधिहरूको सहयोग र विश्वासले निर्वाचित भएकोमा कृतज्ञता व्यक्त गर्दै पार्टीलाई तीनै तहको चुनावमा बलियो बनाउन दिनरात नभनी खटिने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे । उनले सबैको विश्वासको गुन चुनावमा पार्टीलाई जिताएर चुकाउने पनि बताए ।

लामाले आम नेता कार्यकर्ताको मन जितेर पार्टी केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित भए पछि आफ्नो सामाजिक राजनीतिक भूमिका र संघर्षलाई अपमानित गर्दै 'गुण्डा नाइके' र 'डुन' जस्ता शब्द जोडेर समाचारहरू आइरहेको प्रति खेद व्यक्त गरेका छन् ।

उनले आफू माथी केही मिडियाले निराधार आरोप लगाएको बताउँदै आफूले कमजोर वर्गका मानिसहरूलाई समाज सेवा मार्फत र देश र जनताको लागि राजनीति मार्फत सेवा गरिरहने बताए । उनले बहत्तर सालको भूकम्प तथा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका विरामीको उपचारका साथै कोरोनाको महामारीमा लकडाउनको बासका बिच जनतालाई सेवा गरेको स्मरण गर्दै आम जनताको खुसी र भलाईका लागि सहयोग गर्न आफू सधैं तत्पर रहेको समेत बताए ।

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ को अधिवेशनबाट सचिवमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित क्षेत्रीय समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

जय नेपाल ।

मुवन लामा
क्षेत्रीय सचिव
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

नेपालमा कृषिको आधुनिकीकरण र किसानको हित

रिता यसमाली मगर

नेपालमा किसानहरूको समस्या धेरै छ। विशेष गरी निर्बाहमुखी खेति किसानबीच जीविकोपार्जन गर्ने देशको आधा भन्दा धेरै जनसंख्याको रोजीरोटीको व्यवस्थापन गर्ने साना किसानको समस्या धेरै छ।

एकातिर, कृषि विकासको लागि आवश्यक श्रम संख्यामा उपलब्ध भए पनि आधुनिक र व्यवसायिक कृषिका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति, पूँजी, आधुनिक कृषि औजार, बजार आदीको समस्या रहेको छ।

अर्कोतिर, कृषि विकासका लागि सरकारले दिने सुविधाहरू बारे किसानहरूलाई जानकारी छैन। थोरै जानकारी भए पनि आवश्यक प्रक्रिया र टुकुमेपटेसनको बारेमा ज्ञान नहुँदा लक्षित वर्गका साना किसानहरूले सहूलियत ऋण, कृषि औजार, बीउबीजन र व्यवसायिक खेतिका लागि आउने अनुदानबाट फाइदा लिन सकेका छैनन्।

सरकारका सहूलियत र अनुदान पहुँचवालाले पचाउने र उत्पादित वस्तु र बजारसँग प्रत्यक्ष पहुँच नहुँदा फाईदा विचौलिया, दलालहरूले खाने, वास्तविक किसान मर्कामा पर्ने गरेका छन्। दुःख र घाटा किसानलाई हुने, फाईदा टाढाबाट र विचौलियाले खाने अवस्था रहेसम्म देशमा न त किसानको हित हुन्छ। न त नेपालको कृषिको विकास र आधुनिकीकरण नै सम्भव छ।

तसर्थ, किसानहरूलाई जागरूक बनाउँदै, संगठित गर्दै, सरकारका कृषि नीति, योजना, कार्यक्रमको सही जानकारी किसानसम्म पुर्याउने र वास्तविक किसानहरूलाई गाउँघरमै गएर सरकारले दिने सुविधाहरू कसरी लिन सकिन्छ भन्ने बारेमा बुझाउन आवश्यक छ।

कृषिको विकास र आधुनिकीकरणका लागि सहि सूचना किसानले पाउने, किसानका लागि छुट्याईएका सुविधा साना किसानले गाउँ घरमै बसेर लिन सक्ने, कृषि औजार, सहूलियत, अनुदान आदी वितरणमा किसान समुहहरू परिचालन गर्ने हो भने सरकारको लगानी वास्तविक किसानले पाउने र अन्य विचौलिया, दलालहरूले सरकारको सुविधा दुरुपयोग गर्ने संभावना न्यून हुनेछ। जसले नेपालका किसानको हित र नेपालमा कृषिको आधुनिकीकरण र विकासमा टेवा समेत पुग्ने थियो। □

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ को अधिवेशनमा मलाई क्षेत्रीय सभापतिको प्रत्यासीको रूपमा प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित क्षेत्रीय समितिका पदाधिकारी तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

दिपेन्द्र लामा
क्षेत्रीय सभापतिका प्रत्यासी
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

जिपछिरिङ लामाको राजनीतिक यात्रा

युवराज गौतम

जिपछिरिङ लामा शेर्पा वि.स. २०१२ सालमा दोलखाको जिरी नगरपालिकाको स्यामा गाउँमा जन्मिए । त्यहीँ हुर्के, बढे र पढे । लेकाली गाउँमा चौरी र भेडा चराउँदै उनको बाल्यकाल बित्यो । पाँच दाजुभाइ र एक विदी मध्येका काईला उनी सानैदेखि मेहेनती र जिज्ञासु स्वाभावका थिए । सोझो र इमानदार व्यक्तिको पहिचान बनाएका बुबा तेनिमा लामा शेर्पा र आमा डाडोमा लामाको कोखबाट जन्मिनु उनका लागि सौभाग्य थियो ।

किनकि उनको पनि स्वाभाव र आनीबानी सहयोगी र मेहेनती व्यक्तिका रूपमा स्थापित बन्थो । हुनत मान्छेलाई सबै कुराले साथ कहिल्यै नदिने रहेछ । जिपछिरिङको जीवनमा पनि पढाइका लागि भौगोलिक विकटता, पारिवारिक र आर्थिक अवस्था प्रमुख कारक बन्थो । उनले कक्षा ५ भन्दा माथि पढाइ लैजान सकेनन् ।

'मान्छेको जीवन सोचेजस्तो नहुने रहेछ । म १०वर्षको हुँदा बुबा बित्नुभयो । बुबाले मंसिरबाट स्कूल जानुपर्छ भन्नुभएको थियो । तर उहाँ कार्तिकमै स्वर्गवास हुनु भयो । तर पनि जेन्तेन प्राथमिक शिक्षा पूरा गरे,' उनले भने, 'ठूलो खेतीपाती, भेडा, चौरी र घोडाको रेखदेखमा बाल्यकालको धेरै समय बिताउनु पर्यो । चौरी र भेडा चराउनु पर्ने र निरन्तर सात दिनसम्म हलो जोत्नुपर्ने बाध्यता थियो । स्कूल टाढा थियो । जान आउन उस्तै कठिन थियो । जसका कारण पढाइमा पूर्णविराम लाग्यो ।'

बुबाको निधनसँगै परिवारमा अंश भागबण्डा गर्नुपर्ने बाध्यता बन्थो । त्यसबेला उनी ११ वर्षका मात्र थिए । अंश भागबण्डा भएपछि जिम्मेवारी थपिँदै गयो । दायित्व बढ्दै गयो । कमाउनु पर्ने मानसिक दबाव बढ्यो । उमेर बढ्दै गएपछि बिहेवारी र घर गरी खानुपर्ने कर्तव्य बढ्दै गयो । जिपछिरिङको जीवनमा जिम्मेवारीको बोझ बढ्दै गयो । भविष्यको चिन्ताले मनमा अनेक विकल्पहरू सोचन थाले ।

त्यसपछि कोला बोकेर विदेशतिर

सामान्यतः न्यून आयस्तर भएका नेपाली युवाहरूको विकल्पको माध्यम परदेश नै हो । घर छाडेर विदेशिनुपर्ने नेपालीको परम्परा बसिसकेको छ । बाल्यकालदेखि नै जीवनमा अनेक हन्डर ठक्कर खाएका जिपछिरिङले पनि

विदेश रोजे । धनगढी हुँदै उनी २०२८ सालमा भारत पसे । काम खोज्दै भौतारिए । कठिन श्रम गरे । तर घरबाट आमाको विलीना अघि उनको केही लागेन । 'विदेशी भूमिमा संघर्ष गरिरहेकै थिएँ । घरबाट आमाले पटक पटक खबर पठाउनुभयो । धेरै चिन्ता गर्नुभयो । त्यसपछि आठ महिना बसेर गाउँ नै फर्किँएँ', उनले भने, 'त्यसपछि गाउँमै बसेर हलो जोत्ने र चौरी पाल्न शुरू गरेँ ।'

करिब एक वर्ष उनले खेतीपाती र चौरीपालनमा बिताए । के गरौं र कसो गरौं भन्ने उमेर भएकाले उनले चौरीपालनलाई पनि निरन्तरता दिन सकेनन् । विकल्पको बाटो रोजे । पैसा कमाउने, सुखी र खुशीको जीवन जिउने बाटोहरू खोज्न थाले ।

अजि शुरू भयो ठेक्कापट्टा

त्यसबेला जिपछिरिङका दाजु जाम्बा लामा काठमाडौँमा नै बस्थे । हाल राम्रो छपाती कमाएको मुलुकको नामी निर्माण कम्पनी 'लामा कन्ट्रक्सन' दाजुले स्थापना गरिसकेका थिए । 'घ' श्रेणीमा दर्ता गरेको उक्त कम्पनीले राष्ट्रिय काम गरिरहेको थियो । वि.स. २०२३ सालमा जिपछिरिङ काठमाडौँमा उभिए र कम्पनीको काममा दौडिन थाले । दाजुलाई सहयोग गर्न थाले । विस्तारै पैसा कमाउन र हीसला बटुल्न थाले ।

‘डेस्कापड्रामा लाग्न थालेपछि अलिअलि गर्दै पैसा कमाइ हुन थाल्यो । गोरखा, नारायणगढ सडक, पोखरा जलविद्युतमा काम त्यसैबेला गर्ने मौका मिल्यो । पैसाले साहस मिल्दै गयो । सामाजिक र राजनीतिक भावनाको विकास पनि सोही बेला बढेको हो’, उनले विगत सम्झ्दै भने, ‘त्यसबेला बहुदल र निर्दलको चर्चा शुरू भइसकेको थियो । म भित्रभित्रै सक्रिय हुन थालिसकेको थिएँ । कम्पनीको कामसँगै राजनीतिमा समय दिन थालिसकेको थिएँ ।’

बुबाको निधनपछि टुहुरो भएका उनी २०४६ सालतिर राजुको पनि मृत्यु भयो । उनमा थप जिम्मेवारी थपियो । कम्पनीको सारा काम आफ्नो काँधमा आइलाग्यो । त्यसपछि उनले कम्पनीलाई ‘क’ श्रेणीमा दर्ता गराएर थप बलियो र विश्वासिलो बनाए । विभिन्न कामहरू जिम्मा लिएर कम्पनीको मुनाफालाई बढाउँदै लगे र आफूलाई राजनीतिमा सक्रियता बढाए ।

राजनीतिप्रति मोह

२०३६ सालमा निर्दल र बहुदलको चर्चा व्यापक थियो । मान्छेहरू दुई कित्तामा विभाजित थिए । आन्दोलन चर्किरहेको थियो । जिपछिरिङ्गले बहुदलको कित्ता रोजे । ‘भीमबहादुर तामाङ, आङदोर्जे लामा, आङछिरिङ शेर्पालगायतको संगतले मैले बहुदल रोजेको हुँ । निर्दलमा कृष्णप्रसाद उप्रेतीहरू जिल्लामा सक्रिय थिए । तर निर्दलले जित्यो । आङदोर्जेलाई मुद्दा लाग्यो । सर्जिबन बस्न हामी पनि गयी’, उनले बहुदलीय व्यवस्था प्राप्तीको संघर्ष सुनाउँदै भने, ‘त्यसबेला प्रधानपन्चलाई कालो मोसो दल्ने जस्ता बदबासी कामहरू भएका थिए । तर हामीले त्यो बाटो रोजेनौं । इमानको राजनीतिक संस्कार प्रदर्शन गर्यौं ।’

‘बाङ्गु शेर्पाहरूलाई मुद्दा लाग्दा तत्कालीन प्रधानपन्च चक्रवर्तुर कार्कीको सम्बन्ध बुबासँग राम्रो भएकाले मलाई मुद्दा लगाएनन् । सोभो र इमानदार जाबुको छोरा भनेर छाडिदिए’ उनले भने ।

जस्तोसुकै चुनौती र समस्या आए पनि निर्माण व्यवसायसँगै राजनीतिलाई उनले निरन्तरता दिइने रहे । त्यसबेला आङछिरिङ्ग ठमेलमा बस्थे । उनी त्यहाँ गइरहन्थे । राजनीतिक गफहरू सुन्ने र बुझ्ने गर्दथे । ‘आङछिरिङ्ग धेरैजसो बीपी कोइरालाको कुरा गरिरहनु हुन्थ्यो । भीमबहादुर दाइ पनि आइरहनुहुन्थ्यो । त्यसबेला दमननाथ ढुंगानासँग मेरो चिनजान भएको हो । यो चिनजानले मलाई राजनीतिमा थप प्रेरणा मिलेको हो’, राजनीतिक यात्राको विगत सुनाउँदै उनले भने ।

काँधमा राजनीतिक जिम्मेवारी

राजनीतिमा इमान्दारिता, क्रियाशीलता र अनुशासन कायम राख्न सक्थे भने अवसरहरू आफैँ खोज्दै आउने रहेछ भन्ने कुराको जिवित उदाहरण हुन् जिपछिरिङ्ग । सामाजिक कामसँगै राजनीतिमा क्रियाशील बनेका उनले २०४६ सालको जनआन्दोलनपछि थुप्रै जिम्मेवारी लिंदै गए ।

त्यसबेला उनी नेपाली कांग्रेस दोलखा-काठमाडौं सम्पर्क समितिको सभापतिमा चयन भए । जसले उनको राजनीतिक करियरलाई थप मज्जत मिल्दै गयो । ‘त्यसबेला हामीलाई राजनीतिमा खुबै रस थियो । सम्पर्क समितिको जिम्मेवारी लिएपछि हर्नैपिच्छे बैठक राज्न थाल्यौं । संगठन विस्तारको संजाल काठमाडौंदेखि दोलखासम्म विस्तार गर्दै लग्यौं । काठमाडौंमै आर्थिक संकलन गरेर महिनैपिच्छे जिल्लाको पार्टी कार्यालय संचालनका लागि ३५ सय रुपैयाँ पठाउने गरेका थियौं ।’

तर यो जिम्मेवारी धेरै समय टिक्न पाएन । २०४८ सालमा भीमबहादुर तामाङले चुनाव हारेपछि सम्पर्क समिति विघटन गरिदिए । राजनीतिमा एउटा उचाइ लिइसकेका जिपछिरिङ्ग जिल्लाको संगठनमा सक्रिय भए । जिल्ला कार्य समितिमा दुई कार्यकाल सदस्य भए । त्यसपछि नयाँ महाधिवेशनदेखि निरन्तर महाधिवेशन र महासमिति सदस्यको भूमिकामा रहे । २०५६ सालको १० औं महाधिवेशनमा उनी केन्द्रीय सदस्यमा चुनाव लडे । तर कुनैपनि टीममा नपर्दा पराजित भए । राष्ट्रियसभामा मध्यमान्चलबाट उम्मेदवार पनि भए । ‘त्यसबेला मैले मात्र चुनाव हारेको होइन । भुविक्रम नेम्बाङ्ग, भीमबहादुर बाइहरू जस्ता हस्तीले पनि चुनाव हारेका थिए’, उनले भने ।

कांग्रेसको राजनीतिसँगै उनी निर्माण व्यवसायी महासंघको गतिविधिमा पनि सक्रियता जनाइरहेका थिए । महासंघमा पनि दुई कार्यकाल सदस्य हुँदै २०५६ सालमा अध्यक्षमा निर्वाचित भए । जसका कारण उनलाई कांग्रेसको राजनीतिमा देशभर संजाल विस्तार गर्न सहज बनाइदियो ।

‘त्यसैबेला म चाइना, हङकङ हुँदै अष्ट्रेलिया र अमेरिकामा छोराहरू भेट्न गएको थिएँ । घना नेपालमा कांग्रेस विभाजित हुने अवस्थामा पुगेछ । गिरिजाप्रसाद कोइराला र शेरबहादुर देउवा विभाजनको अवस्थामा पुगेछन् र पार्टी फुट्यो’, उनले स्मरण गरे, ‘पार्टी विभाजित हुने भएपछि म देउवातिर लागें ।

क्रमशः अर्धे अंश

मेरो राजनीतिक जीवन

जनताको सेवामा समर्पित : युवा नेता गणेश लामा

काठमाडौं । 'उत्साह, एकता, रुपान्तरण : सफल बनाऔं १४ औं महाधिवेशन' भन्ने मूल नाराका साथ नेपाली कांग्रेसको १४औं महाधिवेशन अन्ततः २४ मंसिरबाट काठमाडौंमा सुरु भयो । महाधिवेशनको उद्घाटन, निर्वाचन प्रक्रिया, मतदान र मतगणना प्रक्रियासंगै महाधिवेशन भ्रष्ट २० दिन पश्चात् सम्पन्न भयो ।

कांग्रेसको अघिल्ला महाधिवेशन भन्दा यसपटकको महाधिवेशन फरक देखिएको छ । यस पटक युवा प्रतिनिधिहरूको उल्लेख्य उपस्थितिमा केन्द्रीय समितिमा निर्वाचित युवाहरूको प्रतिनिधित्व पनि उल्लेख्य रह्यो । नेपाली राजनीतिमा दलीय गुटउपगुट हुनु सामान्य जस्तै भए पनि घण्टी केही महिना अघि सम्पन्न एमालेको अधिवेशन भन्दा कांग्रेसको अधिवेशन भिन्न र लोकतान्त्रिक देखिएको विश्लेषकहरू बताउँछन् । यस अर्थमा पनि कांग्रेसमा आम कांग्रेस कार्यकर्ता र जनताले समेत मनपराएका नेताहरू पदाधिकारी र केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित भएका छन् । आफूले चाहेको पद र विधानले समेट्ने पदमा स्वतन्त्रता पूर्वक उम्मेदवारी दिएर हार जितको फैसला महाधिवेशन प्रतिनिधिका हातमा सुम्पनुले नेपाली कांग्रेस नेपालको वास्तविक लोकतान्त्रिक पार्टी भएको पुष्टि गर्छ ।

राजनीतिमा धैर्यता भए जनता र देशको सेवा गर्ने अवसर एक दिन अवश्य आउँछ भन्ने भनाईको उदाहरण हुन् कांग्रेसका युवा नेता गणेश लामा । लामा २०७० को संविधानसभाको निर्वाचन र २०७४ को प्रदेश सभाको निर्वाचनमा पराजित हुनु पुगेका थिए । तर निर्वाचनमा पराजित भएपनि आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रमा भने निरन्तर जनताको सेवा र विकासका काममा खटिरहेका हुनाले उनी अहिले काभ्रे जिल्लाकै प्रथम निर्वाचित केन्द्रीय सदस्य हुने अवसर सामाले पाए । उनी राजनीतिमा सहकार्य र एकताले नै पार्टी संगठन बलियो हुने र एकतावद्ध नेता, कार्यकर्ताले जनताको हितमा धेरै काम गर्न सक्ने बताउँछन् । त्यसैले समाज र राजनीतिक काममा सबैसँग मिलेर अगाडी बढ्न आफू हरदम तयार रहेको बताउँछन् । उनले राजनीतिले देश र जनताको सेवा तथा सामाजिक विकास हुन सक्दैन भने त्यस्तो राजनीति कसैले पनि गर्न नहुने बताए । उनले सबैको हित र सर्वत्र विकासको लागि एकता र सहकार्यका साथ अगाडी बढ्न समेत आग्रह गरेका छन् । उनले सहकार्य र एकताको लागि आफू सधैं एक कदम अगाडी बढेर कार्य गर्ने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गरे ।

१४ औं महाधिवेशनले कांग्रेस पार्टीमा जबरजस्त केही आशा लाग्दा युवाहरूको संख्यालाई पनि पदाधिकारी देखि केन्द्रीय तहमा

केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित भएको प्रमाण पत्र लिनु हुँदै युवा नेता गणेश लामा ।

निर्वाचित गरेको छ । त्यसमध्येमै पर्यछन् काभ्रेका युवा नेता गणेश लामा । लामा केन्द्रीय सदस्यमा खुलाबाट ३५ जनामा पर्ने सफल भएका छन् । खुला तर्फ ३५ सदस्य मध्ये लामा लोकप्रिय १७८२ मत सहित ३० औं स्थानमा निर्वाचित भएका छन् । खुला ३५ सदस्य तर्फ ९९ जनाले उम्मेदवारी दिएका थिए ।

गणेश लामा बिजयकुमार गच्छदार नेतृत्वको नेपाल लोकतान्त्रिक फोरम हुँदै कांग्रेसमा स्थापित भएका हुन् । काभ्रेबाट प्रदेशसभा सदस्यको उम्मेदवार रहेका लामालाई नेपाल लोकतान्त्रिक फोरम र नेपाली कांग्रेस पार्टी समायोजनका क्रममा केन्द्रीय सदस्य नबन्ने पनि लामा १४ औं महाधिवेशनबाट खुलातर्फ निर्वाचित हुँदै कांग्रेस केन्द्रीय सदस्यमा पहिलोपटक प्रवेश पाएका छन् । लामा ३५ जनाभित्र खुला सदस्य तर्फ मात्र अटाएनन् लामाले काभ्रे जिल्लाबाट निर्वाचित केन्द्रीय सदस्यको रूपमा कांग्रेसमा एउटा इतिहास पनि रचेका छन् ।

युवा नेता गणेश लामाको राजनीतिक यात्राका विविध पाटाहरू

युवा नेता गणेश लामा आफैमा एक चर्चित नाम हो । काभ्रेको तत्कालिन खहरे पाँगु गाविस हाल रोशी गाउँपालिका वडा नम्बर १ मा २०३५ साल कार्तिक १३ गते जन्मिएका लामाको पारिवारिक अवस्था राम्रो थियो । उनी

सानै देखि बिदोही स्वभावका थिए । आफ्नो बाल्यकाल सम्झदै लामा भन्छन् उनलाई समाजमा देखापर्ने असमानता र अन्याय पटककै मन पर्दैनथ्यो । अरुलाई सहयोग गर्ने र अन्यायमा कोही पनु हुँदैन भन्ने कुराको ज्ञान उनमा सानै उमेरदेखि विकास भएको थियो । उनका पिता पाल्साङ तामाङ राजनीतिमा सक्रिय थिए । लामाको परिवारको राजनीतिक पृष्ठभूमि भएको कारण कारण उनमा सानैदेखि राजनीतिक चेतना रहेको थियो ।

पिताले लामालाई बाल्यकालदेखि नै अध्ययनका लागि काठमाडौंमा पठाउनु भएको थियो । उनी काठमाडौंमा हुँदा निकै सालिन धेरै नबोल्ने लामाले काठमाडौंको कमल नेत्र स्कुलबाट प्रावि तह र एसएससी भने कमल आदर्शबाट गरेका थिए । क्याम्पस लेबलको अध्ययनको लागि लामा मित्रपार्क स्थित पशुपति क्याम्पसमा पढ्न भर्ना भए । पशुपति क्याम्पसमा अध्ययनको क्रममा राजनीतिमा आकर्षित भएको नेता लामा बताउँछन् । अन्याय अत्याचारका विरुद्ध बोल्न र देशको नीति निर्माण गर्न राजनीतिज्ञ बन्नुपर्ने चेतना बढेपछि मलाई पनि राजनीतिमा लाग्नु पर्छ भन्ने हुटहुटी जाग्यो- उनी भन्छन् । त्यसपछि उनी राजनीतिमा सक्रिय भएर लाग्न थाले ।

लामाको बाबु र आमा दुवैको इच्छा छोरो डाक्टर, इन्जिनियर र पाइलट बनोस् भन्ने थियो तर काठमाडौंमा अध्ययनको शिलशिलामा उनी राजनीतिसँग जोडिन पुगे ।

नेपाली कांग्रेस दुई भागमा विभाजित हुँदा उनी शेरबहादुर देउवाले नेतृत्व गरेको प्रजातान्त्रिक कांग्रेसतिर टुल्के । स्वबिद्यु चुनाब आएपछि विद्यार्थी संगठनबीच 'भै भगडा' हुन्थ्यो । कलेजहरूमा विद्यार्थी संगठनबीच बेला बेलामा भै-भगडा हुनु सामान्य जस्तै थियो । त्यस समयमा शुरुवात त्यसबेला विचन्द्र क्याम्पसबाट भयो १७/१८ मा । त्यसबेला पार्टीका साथीहरूलाई सहयोग गर्न उनी विचन्द्र क्याम्पस पुगेका थिए । त्यहीँ परिस्थिति अर्कै बनेको थियो । कांग्रेस संस्थापन पक्ष र एमाले निकट अखिलबीच गठबन्धन भएको थियो ।

तर त्यहीँ प्रजातान्त्रिक विद्यार्थी संगठन बलियो थियो । त्यसबेला उनीहरूले लामा पक्षमाथि आक्रमण गरे । उनी चाहन्थे विचार बोकेको आधारमा कसैमाथि आक्रमण नहोस् । तर, परिस्थिति त्यस्तो भएन । प्रजातान्त्रिक कांग्रेस आफैँ कारण साथीहरू कटिएको देखेर उनले साथीहरूलाई सहयोग गरे ।

विविध कारणले उनको पढाइ अगाडी बढ्न सकेन । करिब एक वर्ष उनले काठमाडौँको सोल्टी होटलमा सुपरभाइजरमा जागिर खाए । देश बनाउने अठोट बोकेका, नीति निर्माण तहमा बसेर देश र जनताको सेवा गर्ने उद्देश्य लिएका, विभेदमा परेकालाई हक दिलाउने, राजनीतिमा लागेर अरुलाई सहयोग गर्दै अन्याय अत्याचार विरुद्ध बोल्दै हिंड्नु पर्ने लामा होटलको जागिर भन्दा आफ्नै व्यवसाय सुरु गर्ने मनस्थिति पछि आफ्नो पुख्र्तीली सम्पत्ति लगानी

गरेर व्यवसायमा हात हाले । व्यवसायसँगै राजनीति र समाजसेवा अगाडि योजना अनुरूप अगाडी बढे । सुरुमा ठमेलमा रेष्टुरेन्ट सञ्चालनमा ल्याए लामाले । व्यवसायले उचाई लिइरहेका बेला लामाको खुट्टा तान्ने समूह देखा पर्न थाल्यो । व्यापारबाटै परिवार धानिरहेका उनलाई विभिन्न तबरबाट धम्की आउने, दबाउन खोज्ने लगायतका काम हुन थालेछि उनी प्रतिकारमा उनका बाध्य भएको बताउँछन् । लामाका अनुसार व्यवसायीक सफलताबाट भस्किएकाहरूले उनलाई विभिन्न बहाना बनाएर फसाउने जालो बुनेर केही भुट्टा मुट्टा लगाएर उनीमाथि षड्यन्त्र सुरु गरे ।

लामाको जीवनमा अनेकौँ बाधा व्यवधान आए तर पनि उनले किञ्चित विचलित नभई आफ्नो कर्मपानालाई जारी राखे । रेष्टुरेन्ट व्यवसायसँगै कसर सञ्चालनमा समेत हात हालेका लामाको व्यवसाय राम्रो हुँदै जाँदा अनेकौँ बाहना बनाएर षड्यन्त्र पूर्वक उनीमाथी भुट्टा मुट्टा लगाइयो तर ति प्रमाण साबित नहुँदा उनी प्रहरी चौकीबाट पटकपटक रिहा हुन्थे । अनेकौँ नाम उन गुण्डा यावत नामको उपमा उनलाई भिराईयो । तर युवा नेता लामा अलिकति पनि विचलित नभई आफ्नो धायामा निरन्तर लागे । भन्छन् गल्ली नगरेको कुरा कसै गरे पनि लाग्दैन । मैले इमान्दारी पूर्वक व्यापार व्यवसायमा लगानी गरे । व्यवसाय राम्रो भइरहेको थियो । मेरै प्रगती देख्न नसकेर केही गिरोहले मलाई कसरी केमा फसाउन सकिन्छ भन्दै जाल बुनेर बसे

..... अन्याय अत्याचारका विरुद्ध बोल्ने र देशको नीति निर्माणमा राजनीतिज्ञा कै भूमिका हुने भएपछि देश बनाउनु पर्छ भन्ने मलाई हुटहुटी लाग्यो । म त्यस पछि राजनीतिमा अझ सक्रिय भएर लाग्न थाले ।

आजामी दिनमा कांग्रेसलाई अझ सुदृढ बनाउँदै लैजांनेमा नयाँ नेतृत्व र युवाहरूको अझ अहम भूमिका रहनेछ । १४ औँ महाधिवेशनले हामी धेरै युवाहरूलाई नेतृत्वमा ल्याएको छ । कांग्रेस जन र आम नेपालीहरूलाई यो टिमले तिरासा पार्ने धैः । सबैले खोजेको जस्तो कांग्रेस पार्टी बन्नेछ । नयाँ नेतृत्वले पुराना र नयाँ नेताहरूको कम्बिनेसन अनुरूप कांग्रेसलाई नयाँ उचाईमा पुराउने संकल्पका साथ हामी अगाडी बढ्ने छौँ ।

गणेश लामा, केन्द्रीय सदस्य, नेपाली कांग्रेस

युवा नेता लामा भन्छन्- उनले शिक्षा, स्वास्थ्य र समाजसेवाको क्षेत्रमा अनेकौं सहयोग गरेका छन् । उनकै सहयोगले धेरै मान्छेले शिक्षाको उज्यालो ज्योति पाएका छन् । लामाले कमाएको पैसाले विभिन्न विद्यालयका विद्यार्थीले शिक्षाको ज्योती पाएका छन् तर उनले गरेका राम्रा कार्यहरूको तारिफ भएन । विरोधीको कुरामा लागेर केही मिडियाले गलत प्रचार गरिरहेका छन् । युवा नेता लामा सहयोगी भावनाले धेरै काम गरेर प्रचार प्रसार नगरेको बताउँछन् । उनी प्रचार प्रसार भन्दा पनि कसरी विद्यार्थीले आफ्नो भविष्य बनाउन सक्छन् कसरी सहयोग गर्दा प्रभावकारी हुन्छ त्यस अनुरूप सहयोग गरेको बताउँछन् ।

पूर्वक व्यापार व्यवसायमा लगानी गरे । व्यवसाय राम्रो भइरहेको थियो । मेरै प्रगती देख्न नसकेर केही गिरोहले मलाई कसरी केमा फसाउन सकिन्छ भन्दै जाल बुनेर बसे । विभिन्न झुठ्ठा मुद्दा लगाए प्रहरीले विभिन्न बहानामा पटक पटक पक्राउ गरे पनि प्रमाण नभेटिएपछि रिहा गर्थे । मलाई यो उन गुण्डाको परिभाषा के हो भन्ने थाहा छैन । तर विभिन्न मिडियाले तिनै खिचौलिया र मलाई फसाउन चाहनेको भाषा बोल्दा र लेख्दा दुःख लाग्छ ।

युवा नेता लामा भन्छन्- उनले शिक्षा, स्वास्थ्य र समाजसेवाको क्षेत्रमा अनेकौं सहयोग गरेका छन् । उनकै सहयोगले धेरै मान्छेले शिक्षाको उज्यालो ज्योति पाएका छन् । लामाले कमाएको पैसाले विभिन्न विद्यालयका विद्यार्थीले शिक्षाको ज्योती पाएका छन् तर उनले गरेका राम्रा कार्यहरूको तारिफ भएन । विरोधीको कुरामा लागेर केही मिडियाले गलत प्रचार गरिरहेका छन् । युवा नेता लामा सहयोगी भावनाले धेरै काम गरेर प्रचार प्रसार नगरेको बताउँछन् । उनी प्रचार प्रसार भन्दा पनि कसरी विद्यार्थीले आफ्नो भविष्य बनाउन सक्छन् कसरी सहयोग गर्दा प्रभावकारी हुन्छ त्यस अनुरूप सहयोग गरेको बताउँछन् । गणेश लामाले अपराधको दुनियाबाट पैसा कमायो भन्छन् तर, मैले के अपराध गर्ने ? के मैले ड्रग्स बेचेको छु ? सुन तस्करी गरेको छु ? उनी प्रश्न गर्छन् । मैले काम गरेर पैसा कमाइरहेको छु । काम गरेर पैसा कमाउन पनि नपाउने ? बेसहाराहरूको सहारा पनि बन्न नपाउने ? उनी फेरि प्रश्न गर्छन् ।

उनले अगाडी भने- 'मेरो रेष्टुरेन्ट व्यवसाय, फलर उद्योग, निर्माण कम्पनीहरू जहाँ सयौं युवाहरू रोजगारीमा छन् । के वेरोजगार युवाहरूलाई रोजगारी दिनु मेरो अपराध हो ? 'म अपराधमा हिँजी पनि थिइनँ । आज पनि छैन र भोली पनि हुने छैन । म यस्तो स्वभावको मान्छे हुँ । म सेन्समा काम गर्ने मान्छे हुँ । युवा नेता लामाले भने म निष्ठा र इमानदारीपूर्वक व्यापार र राजनीति गर्दै आएको युवा हुँ । मेरो पनि दिमाग छ । खट्न सक्छु । मैले समाज प्रति योगदान गरेको छु । मैले यसरी नै अघि बढ्दा केही मान्छेहरू म देखि अत्तालिएको हुनसक्छ ।'

कसैको चरित्र हत्या गरेर आफ्नो व्यवसाय अघि बढाउँदा यसले राम्रो हुन्छ र ?' उनी भन्छन् । संसारमा सम्पूर्णले भरिपूर्ण र कमजोरी नभएका मान्छे हुँदैनन् । गौतम बुद्धको पनि कुरा काट्नेहरू थिए । राम भगवानको पनि कुरा काट्नेहरू छन् । विन सादेनलाई विषयले अपराधी मानिरहेँदा एक थरी जमातले आफ्नो मुक्तिको लागि लड्ने योद्धा मानिरहेको थियो ।

काभ्रे जिल्लामा लामाले गरेको समाजसेवाको प्रभाव देख्न सकिन्छ । चाहे भूकम्पको बेला होस् या त्योभन्दा अघिको समय उनले काभ्रेलीहरूलाई हर पीडाको घडीमा निकै सहयोग गरेका छन् ।

नेता लामाले कांग्रेस महाधिवेशन प्रतिनिधिले आफूलाई पत्याएर केही गर्न सक्छ केही गर्ने मान्छे हो भनेरै निर्वाचनमा जिताउने प्रति कृतज्ञता प्रकट गरे । उनले आगामी दिनमा नेपाली कांग्रेसलाई अझ ताजकिकरण गर्दै लैजानमा आफू

लामा परिवर्तनको बाहुक राजनीतिक शक्ति कांग्रेस नै भएको बताउँछन् । उनी भन्छन् २००३ सालदेखि आजसम्म ठूला ठूला परिवर्तनमा नेपाली कांग्रेस नै लिडर भएर अगाडी बढेको छ । युवाहरूको लोकप्रिय पार्टी कांग्रेसले नै देशमा शासन शान्ति अमनचैन कायम गर्न पटकपटक देशमा चर्किएका दुन्दु त्यवस्थापन गर्ने, माओवादीलाई शान्ति प्रक्यामा ल्याउने, ०३६,०४६,०६२/०६३ को जनआन्दोलनमा नेतृत्व कांग्रेस नै गरेको छ । उनले भने आगामी दिनमा कांग्रेसलाई अझ सुदृढ बनाउँदै लैजानेमा नयाँ नेतृत्व र युवाहरूको अझ अहम भूमिका रहनेछ ।

कटिबद्ध भएर लाग्ने बताउँछन् । उनले भने पार्टीले छटाएको ठाउँमा म जहाँ पनि जान्छु । नेपाली कांग्रेसलाई नयाँ ढंगबाट नयाँ तवरबाट जनताको मन जित्ने हिसाबले काम गर्न म हिजो पनि राजनीतिमा थिएँ । आज पनि छु, भोली पनि मेरो कर्म सदा जनताको दुख पीडामा मलम लगाएर अगाडी बढ्ने नै हुन्छ । कांग्रेस लोकतान्त्रिक पार्टी भएको भन्दै महाधिवेशनमा हुने हार र जितलाई खुशि र दुखिको रूपमा नलिई अगाडी बढ्नु पर्ने बताउँछन् ।

युवा नेता लामा परिवर्तनको बाहक राजनीतिक शक्ति कांग्रेस नै भएको बताउँछन् । उनी भन्छन् २००३ सालदेखि आजसम्म ठूला ठूला परिवर्तनमा नेपाली कांग्रेस नै लिडर भएर अगाडी बढेको छ । युवाहरूको लोकप्रिय पार्टी कांग्रेसले नै देशमा शुशासन शान्ति अमनचैन कायम गर्न पटकपटक देशमा चर्किएका द्वन्द्व व्यवस्थापन गर्ने, माओवादीलाई शान्ती प्रकृत्यामा ल्याउने, ०३६,०४६,०६२/०६३ को जनआन्दोलनमा नेतृत्व कांग्रेस नै गरेको छ' उनले भने 'आगामी दिनमा कांग्रेसलाई अझ सुदृढ बनाउँदै लैजानेमा नयाँ नेतृत्व र युवाहरूको अझ अहम भूमिका रहनेछ ।

१४ औं महाधिवेशनले हामी धेरै युवाहरूलाई नेतृत्वमा ल्याएको छ । आम कांग्रेस जन र आम नेपालीहरूलाई यो टिमले निरासा पार्ने छुन् । सबैले खोजेको जस्तो कांग्रेस पार्टी बन्नेछ । जनताका काममा हामी १८ घण्टा खट्न तयार छौं । पुराना अग्रज नेताहरूलाई सम्मान गर्दै युवाहरूले

वेश हाक्नुपर्छ भन्ने सन्देश पनि यो महाधिवेशनले दिएको छ । नयाँ नेतृत्वले पुराना र नयाँ नेताहरूको कम्बिनेशन अनुरूप कांग्रेसलाई नयाँ उचाईमा पुराने सकल्पका साथ हामी अगाडी बढ्ने छौं । कांग्रेसलाई आगामी विनाचनमा देशको पहिलो पार्टी बनाउने योजना विचार कार्यदिशा अगालेर हामी अगाडी बढ्ने प्रण गरेका छौं ।

नेता लामा २०७० को संविधानसभाको निर्वाचन र २०७४ को प्रदेश सभाको निर्वाचनमा पराजित हुनु पुगेका थिए । तर निर्वाचनमा पराजित भएपनि आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रमा भने निरन्तर जनताको सेवा र विकासका काममा खटिरहेका छन् । उनी राजनीतिमा सहकार्य र एकताले नै पार्टी संगठन बलियो हुने र एकताबद्ध नेता, कार्यकर्ताले जनताको हितमा धेरै काम गर्न सक्ने बताउँछन् । त्यसैले समाज र राजनीतिक काममा सबैसँग मिलेर अगाडी बढ्न आफू हरदम तयार रहेको बताउँछन् ।

उनले राजनीतिले देश र जनताको सेवा तथा सामाजिक विकास हुन सक्दैन भने त्यस्तो राजनीति कसैले पनि गर्न नहुने बताए । उनले सबैको हित र सर्वज विकासको लागि एकता र सहकार्यका साथ अगाडी बढ्न समेत आग्रह गरेका छन् । उनले सहकार्य र एकताको लागि आफू सधैं एक कदम अगाडी बढेर कार्य गर्ने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गरे ।

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ प्रदेश सभा (क) को सभापतिको प्रत्यासी उम्मेदवारको रूपमा प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

जय नेपाल ।

चन्द्र दीप लामा

प्रदेश सभा (क) सभापतिका प्रत्यासी
काठमाडौं क्षेत्र नं. ३
नेपाली कांग्रेस

काठमाडौं क्षेत्र नं ३ महाधिवेशन प्रतिनिधिमा सर्वाधिक धेरै मतल्याउनेहरू

काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ बाट केन्द्रीय महाधिवेशन प्रतिनिधिमा निर्वाचित हरिबोल भण्डारी, छिरिङ शेर्जा लामा र नारायण बहादुर सुवेदीले क्रमशः पहिलो, दोश्रो र तेस्रो लोकाप्रिय मत पाएका छन् ।

नेपाली कांग्रेसका महासमिति सदस्य समेत रहेका हरिबोल भण्डारीले २३८ मतप्राप्त गरेका छन् । यसैगरी नेपाली कांग्रेस बागमति प्रदेश इलका सचेतक तथा प्रदेश सभा सदस्य छिरिङ शेर्जा लामाले २०१ मत प्राप्त गरेका छन् ।

यसैगरी गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ५का कांग्रेसकापूर्व इकाई सभापति तथा वडा अध्यक्ष नारायण बहादुर सुवेदीले १९९ मत प्राप्त गरेका छन् ।

यसैगरी, दुर्गा बरालले १९४ मत, रमेश अर्यालले

१८५ मत, ढुवाङ शेर्पाले १८४ मत, कृष्ण जी खड्काले १८० मत, पञ्चराम पोखरेलले १७४ मत, कुमारराज सुवेदीले १७२ मत र जगन्नाथ धिमालले १६५ मत पाएका छन् ।

काभ्रेसभापतिमा तीर्थ लामा विजयी

काठमाडौं । नेपाली कांग्रेस काभ्रे पलान्चोक जिल्ला सभापतिमा तीर्थ लामा विजयी भएका छन् । लामाले निकटतम प्रतिद्वन्द्वी अच्युत प्रसाद पौडेललाई ८ सय भन्दा बढी मतअन्तरले जितेका हुन् । लामाले १६४६ मत पाएका थिए भने अच्युत प्रसाद पौडेलले ७७० मत प्राप्त गरेका थिए ।

काभ्रे कांग्रेसमा तीर्थ लामाको प्यानलै विजयी भएको छ । लामाको प्यानलबाट उपसभापतिमा ठाकुर प्रसाद न्यौपाने र रमेशप्रसाद हुमागाईं, सचिवमा गुणराज मोक्तान र माधव प्रसाद ढकाल तथा सह-सचिवमा रविन्द्रनाथ सिग्देल र समिर व्याञ्जु श्रेष्ठ निर्वाचित भएका छन् ।

लामा पार्टी सभापति शेरबहादुर देउवा निकट हुन् । सिटीला समूह र देउवा समूह मिल्दा काभ्रेमा अर्को समूह कमजोर भएको हो ।

कांग्रेस बागमति प्रदेश महामन्त्रीमा राजु श्रेष्ठ विजयी

क्षेत्र नं. ३ बाट प्रदेशमा को परे ?

नेपाली कांग्रेस बागमति प्रदेशको महामन्त्रीमा राजु श्रेष्ठ विजयी भएका छन् ।

नेपाली कांग्रेस क्षेत्र नं-४ काठमाडौंका पूर्व क्षेत्रीय सभापति समेत रहेका श्रेष्ठ हेटीडामा भएको प्रदेश अधिवेशनबाट महामन्त्रीमा निर्वाचित भएका हुन् ।

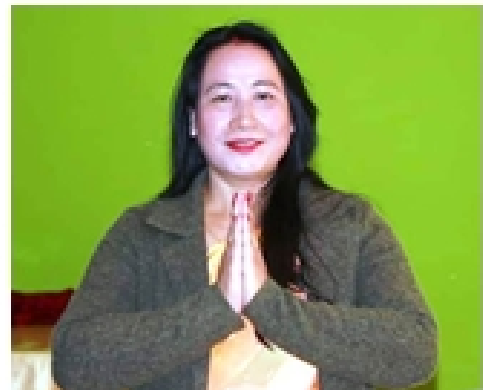
यसैगरी काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ बाट बागमति प्रदेश सदस्यमा नाति कानि कार्की (अजय), गीता सिम्बडा र नानु दाहाल विजयी भएका छन् ।

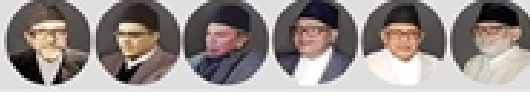
भावना ठकुरी कांग्रेसको काठमाडौं जिल्ला समिति सदस्यमा निवर्तित

काठमाडौं । नेपाली कांग्रेसको काठमाडौं जिल्ला समिति सदस्यमा भावना ठकुरी निवर्तित भएकी छिन् ।

कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत काठमाडौं जिल्लामा उम्मेदवारहरूको मनोनयनक्रममा जिल्ला समिति सदस्यमा भावना ठकुरी निवर्तित चयन भएकी हुन् ।

जिल्ला कार्य समितिमा प्रत्यक्ष महिला गोकर्णेश्वर नगरपालिकातर्फबाट निवर्तित भई ठकुरी जिल्ला सदस्यमा फेरी चुनिएकी हुन् । भावना ठकुरी १३ औं महाधिवेशनबाट पनि काठमाडौं जिल्ला समितिमा चुनिएकी थिईन् ।

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत काठमाडौं क्षेत्र नं. ३ को अधिवेशनबाट सचिवमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित क्षेत्रीय समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

मुवन लामा

क्षेत्रीय सचिव

काठमाडौं क्षेत्र नं. ३

नेपाली कांग्रेस

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. १ इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

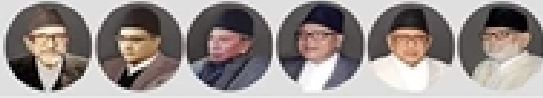
राम मानन्धर

इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. १ इकाई परिवार

नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. २ इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

दिपेन्द्र कुमार लामा
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. २ इकाई
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ३ इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

श्याम श्रेष्ठ
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ३ इकाई
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ४ इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

ज्ञान कुमार श्रेष्ठ
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ४ इकाई
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

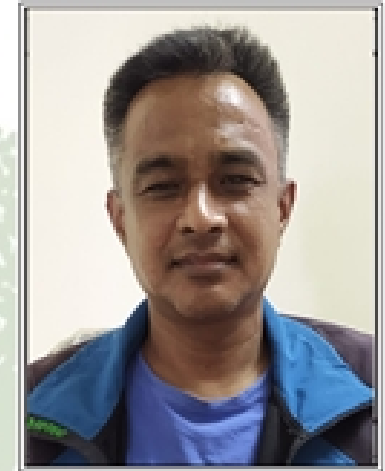

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अन्तर्गत गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ५ इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

शेखर सुवेदी
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ५ इकाई
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ६ इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

दीपक लामा
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ६ इकाई
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

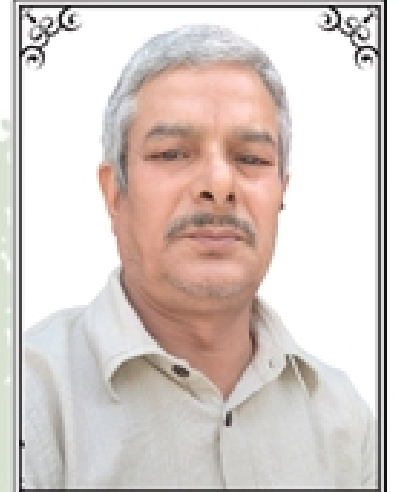

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ७ इकाई सभापतिमा निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

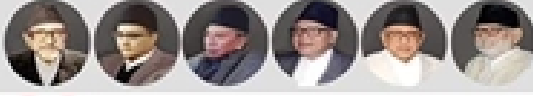
जय नेपाल।

कुमार अर्याल
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ७ इकाई
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत
गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ८ इकाई सभापतिमा
निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु
हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त
गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि
साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा
सफल कार्यकालको हार्दिक
शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

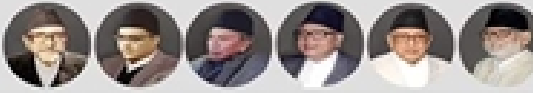
जय नेपाल।

लक्ष्मण चौलागाई
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ८ इकाई
नेपाली कांग्रेस

राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र समाजवाद

नेपाली कांग्रेस
१४ औं महाधिवेशन

हार्दिक आभार तथा शुभकामना

नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशन अर्न्तगत
गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ९ इकाई सभापतिमा
निर्वाचित गराउनु हुन प्रतक्ष्य अप्रतक्ष्य सहयोग गर्नु
हुने सबैलाई हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त
गर्दै निर्वाचित इकाई समिति तथा प्रतिनिधि
साथीहरू सबैलाई हार्दिक बधाई तथा
सफल कार्यकालको हार्दिक
शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जय नेपाल।

राजिव थापा
इकाई सभापति

गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ९ इकाई
नेपाली कांग्रेस

The stopped spiritual development in the Western culture

Michael Schutz

Introduction

All life is development, all life is evolution.

According to the Indian philosophy and religion, very special to the Advaita Vedanta, the life is in its almost unlimited space and time a process of change. This very complex process produces the realization of consciousness: first from atom to stone, then to plant, animal, humans etc. (1)

For us, as mostly material fixed and thinking beings the understanding of the cosmic evolution is limited by our perception in the physical world. The scientist described it in its different parts we call biology, physics, chemistry, astronomy etc. The higher levels of existence of humans and also another being are outside of scientific or human perception (2).

However, the Indian subcontinent was given many avatars, which could be able to describe, for common science not available, the higher levels of human and cosmic consciousness: The Truth, God, The Spirit. This Truth and its understanding is limited to all aspirants by personal consciousness and environmental culture (3), (4). Consequently, when the aspirant is a spiritual person, but born in difficult and unsuitable environment like culture, religion, sociality, family etc. his spiritual development will be for some time stopped. In same way, when the culture and or religion are like dictator they can stop the spiritual development for many countries and long time. Such institutions like churches create their own semi-truth in form of rules or holy scriptures what the members of the church have to believe. This situation was given in Europe

in the last 1600 years.

In this publication, I try to explain how it was possible to make the religion blind for Spirit but open for money and political and military power. The roots of this this darkness will be found in the European history and psychology.

1. History of Europe

The history of Europe which is important for the understanding of its spirituality has its roots in ancient Greece and the Roman Empire. After this was the Middle Ages called also the Dark Age, Renaissance and finally the industrial age. Each of these periods had its own general and specific influence over the European psychology, religion and spirituality (5).

1.1 Ancient Greece.

The Ancient Greece was undisputable the birth place of today's Europe. In the time 12th century BC to 600 AD a unique culture in world history was created. The Greece philosophy was the foundation of Western logic, the Greece philosopher are till today unbeatable. Plato, Socrates and many other masters could formulate the mental and spiritual needs and also give some suitable answers (6). But this philosophy was never connected to the Greece religion, they went almost different ways.

The ancient Greece religion was a beautiful mythology with gods which were fighting, among themselves and also with people – for power, respect etc. But even this mythology underwent a big inflation and for the Greece people with the time was very difficult to believe such stories where

powerful gods are killing innocent people.

This is the first difference to the Indian culture and religion: in the West, religion was a compilation of stories with only a little spirituality, the philosophy was much more developed but not connected with religion. In the East philosophy and religion were always connected and developed for the spiritual needs of all Hindu people.

1.2. Roman Empire

The Roman Empire was the second big European civilization. In the time from 27 BC to 480 AD Rome was the capital and ruler of all known world: Africa, Europe, Asia.

The Roman Empire was a political, social and economic construct whose backbone was military power. The soldiers of the Roman Empire could conquer many countries in the ancient time, and also rule it many hundred years (7). This was possible by using unlimited violence. The punishment for all enemies of any kind was terrible. Crucifixion and many another method of terror were their daily tools.

In this time was born the Christian Avatar Jesus Christ (ca. 6 BC) who lived 33 years till his death on the cross (8), (9). After his death, the Christianity was developing slowly but successfully. As new religion in the Roman Empire, the Christianity was not tolerated, sometimes persecuted and many Christians killed. However, the political and social situation for the new Christianity was very difficult, it was also a chance for the members of the Christian church to develop a real spiritual resistance, humbleness, belief etc. (10).

This situation changed from white to black, when The Roman Empire 380 AD declared Christianity as state religion (7). In very short time the Christianity changed from persecuted to the biggest persecutor. As

only one respected religion, now the Christianity, was persecuting another religions.

This is the second difference to the Indian culture. From 380 AD, the Christianity was declared for the only one and best religion. The spiritual humbleness changed into pride and corruption. The spiritual development was stopped itself by the church: another thinking as allowed by Rome was punished. This situation was much intensified in the Middle Ages. The Indian spiritual plurality could in such situation never develop.

1.3 The Middle Ages

The Middle Ages is the time ca 800 to 1500 AD. In Europe, developed cities with their infrastructure. New streets, buildings, castles, education, trade and never-ending wars are like business cards for that time. But the education was possible only for the monks, they have been the backbone for the European culture (11).

In this time, the Catholic church was able to collect and control almost unlimited power in Europe. The pope, Catholic leader in Vatican, was deciding who can be a king in particular countries, charging for this money. Popes' decisions changed into indisputable new law for all. In this time, the Roman church was ruler directly in all politics. In religion changed the Jesus's gospel of love and forgiveness into criminal and pathological persecution.

For this pathological persecution, the Roman Catholic Church developed the Holy Inquisition, the most criminal chapter known in the human history. Inquisition was a group of institutions within the government system of the Catholic Church whose aim was to combat heresy (12), and heresy was all what the Catholic church did not like. The pictures down are showing some of these methods. Some researchers estimate the number of Catholic victims equal to 75.000.000 people.

Methods of killing by the Catholic church and its Holy Inquisition

Killing all these innocent people the inquisitors explained: there are working in the name of God and the Catholic church, for cleaning keeping the whole planet ready for the second coming of Christ.

This nonsense of course was not an environment for welcoming God and no any foundation for the spiritual development

This is the third difference to the Indian culture and religion. In the Indian subcontinent, the Aryan Vedas could develop in to The Upanishads, The Ramayana, The Mahabharata in a pluralistic and tolerant

culture. The spiritual progress was always given, till today. In Europe, the smallest difference to the Catholic Church was punished with such violence, which Indian culture simply cannot imagine. This catholic pathological violence influenced negatively the European psychology for many hundred years.

1.3 Modern Europe

The modern Europe time consists of Renaissance, Reformation, Imperialism, the time of World War 1 and 2, and the current

time (11).

In all these subparts of the history of the modern Europe the Catholic church was losing its power and influence (14). The internal theological problems in the church and many social problems outside caused the division of the old church into the Protestant churches and the old Roman Catholic church (15). With the time not only the political monopoly was broken but also its influence in many social parts of life (. However, the fight for keeping the old power was never given up. The most significant example for preserving the old dark ideas was Italian scientist Giordano Bruno. For

researching in science, very special in astronomy the Catholic church sentenced him to death and burned alive in 1600 AD (13). Giordano Bruno as scientist in modern Europe who made foundation for the prove that the Earth is revolving around the Sun and not the Sun around the Earth. This did not like the church because the pope on the Earth wanted to be the center of the whole universe. With this and many thousands another absurd views the Catholic Church tried to be the representative of God on the Earth or even God himself. The Catholic pope let call himself the Holy Father, the Name or title used in the Bible only for the highest God.

Giordano Bruno sentenced to death by the Catholic church at 1600 AD

In the 19th and 20th century the use of pathological criminal methods changed in to a very deep psychological influence which caused today's European thinking. The new methods are in the modern Europe almost as successful as before the physical violence in the Middle Ages.

The main point in the Catholic church is to believe! To believe in church, because only the church can show the way to God. These people (any people: protestant Christian, Hindu, Buddhist etc.) who do not believe in the Catholic church will go to the hell for

eternal punishment. With this conception creating human psychological fear the Catholic church is ruling today almost one billion people.

1. Psychological consequences of European and Catholic church history for the Western spirituality

Concluding the European and Catholic church history, it is very easy to understand that in this culture was never suitable space for really deep spirituality. The time of tolerance in Ancient Greece was followed

by the time of Roman Empire. The persecuted church after changing into state religion persecuted many million people in the name of irrational ideas. In the Middle Ages, the persecution reached the pick of violence, the holy Inquisition killed in the name of church and God even whole population of villages or cities. In the modern time, these methods changed more in to psychological methods.

Having monopoly in religion it was very easy for the church to create a theology of fear. The Roman Empire time was teaching the Catholic church how to use violence. In the Middle Ages, the church was the perfect killing machine.

However, every religion has many faces, so also the Roman Catholic Church. Nobody wants to deny the importance of the Gospels and the New Testament. The message of love, forgiveness, brotherhood influenced and changed life of many million people in Europe. The New Testament was and is till today the main source of spirituality for all Christians.

How it was possible that tis message of love could be so much abused by the Catholic administration in Vatican?

From the psychological point of view, we can find some tools: control and punishment.

1. Control

If any organization, country or dictator want to rule any system like country or religion a perfect control is needed. A smallest deviation from the given rules could very fast change the system and consequently the rulers will lose their power. Using today`s time there are many examples of such dictators in Afrika.

For this control, the Catholic church developed a theology of fear: "if you do not

do what the Catholic church is telling you, you will get God`s eternal punishment in the hell". The well-developed system of churches even in the smallest village was putting this idea in the consciousness and subconsciousness of the whole Christian population. Till today only a few people in the western countries can resist this nonsense. This is the psychological result of the real fear of artificial eternal punishment.

2. Punishment

The Catholic methods of physical punishment in the Middle Ages and psychological punishment in the modern time are massive.

Cutting the body in small parts alive or burning alive, people cannot resist. The pain is so huge that we do everything to avoid it. So, people believe anything what they will be given to believe. This very sad situation is due to some religious dictators and general darkness in Western spirituality.

Conclusion

Generally, we divide the world into the West and the East. This is not only a geographical business but a division rooted in extremely different ways of thinking about ourselves and God.

If the humanity wants to search for God and explore the deepest foundation of its existence a social and political freedom is needed. Such freedom was given in the Indian subcontinent and by this freedom was again the foundation for the mental and spiritual freedom. The Vedas were enriched with the Upanishads, The Upanishads with the Bhagavad Gita. The Indian masters of the modern time like Paramahansa Ramakrishna, Swami Vivekananda, Swami Shivananda or Paramahansa Yogananda and Sri Aurobindo united in the Advaita Vedanta Philosophy are giving the highest Truth, but they never

pushed anybody or use violence to follow them. People should decide what they like more; in Indian subcontinent, this freedom was always given and concluded in permanently development in spirituality up to Advaita Vedanta.

In Europe with too much powerful Christian church a real spirituality till today could not develop. Artificial theology and superstition in practical religion will always by a primitive pre-religion.

In the modern time in the Western countries some people abandon the Christian churches in search for the eternal Truth. They turn to

philosophy, which is very away from real religion, or start to study the Eastern cultures.

Spiritual conclusion

From this point of view the Indian people could ask the Western people: What did you do with your Avatar Jesus Christ's Gospel of eternal love. And the Western people not having any suitable answer could replay: O Indian people, how much you love your Avatars – Sri Rama, Sri Krishna, Paramahansa Ramakrishna, Paramahansa Yogananda, Swami Vivekananda, Swami Shivananda, Sri Chaitanya, Sri Aurobindo etc. None of them you killed.

- (1) "Indian Philosophy", S. Radhakrishnan, Oxford University Press 2014
- (2) "Hinduism", Christopher Moore, Rohan book company, Delhi 2007
- (3) "Science of dharma", Angur Baba Joshi, Shree Press, Lalitpur, Nepal 2011
- (4) "Methods of knowledge", Swami Staprakashananda, Advaita Ashrama, India 2013
- (5) "History of Europe", Mitchell Beazley, John Stevenson (editor) 2002
- (6) "Ancient Greek Philosophy", Thomas Black, Blackwell Publishing, UK 2011
- (7) "Roman Empire – economy, society and culture", Peter Garnsey, Blumsbury 2014
- (8) "The history of life and death of Jesus Christ", Jeremy Taylor, Forgotten books 2015
- (09) "Systematic theology" Wayne Grudem
- (10) "The history of persecution", C.W. Wandel, Forgotten books, reprint 2018
- (11) "Medieval Europe", Chris Wickhan 2016
- (12) "The Spanish Inquisition", Joseph Perez, Profile books 2004
- (13) "The pope and the heretic", Michael White, Harper Collins, USA 2002
- (14) "A History of Christianity", Paul Johnson, Touchstone, USA 1976
- (15) "The Reformation", Diatmaid MacCulloch, Pinguin 2005

Admission
OPEN

for **BBS** | **BA** | **BSW**
BEd | **BCA** | **BHM**

> **APPLY NOW**
www.venus.edu.np

Implementing Academic Excellence ...

VENUS
NATIONAL COLLEGE
—KATHMANDU—

powered by **aws educate**

Gokarneshwor-8, Besigaun
Jorpati, Kathmandu
Tel: 01- 4910772, 4917872

MANASLU
WORLD COLLEGE
—A Vision for Better Studies—

Admission Open
BBS (TU)

Bachelor of Business Studies

50% Scholarship
available for deserving students.

Chuchchepati-7, Chabahil, Kathmandu
T: 01-4472374, 4484807
E: manasluworldcollege@gmail.com
W: manasluworldcollege.com

EASTPOLE
INTERNATIONAL COLLEGE

BBS
ADMISSION
OPEN

INTAKE 2078/79

More info
01-4910990, 4912005, 4911575

Join East Pole BBS & get
100% FREE Accounting tally
with **PAID** intern.